

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.

Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strad Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani: și timbru de 60 bani.

Cuvântarea

prin care prepositul I. M. Moldovan, presidentul „Asociațiunii” a deschis adunarea dela Mehadia a „Asociațiunii”.

Onorată adunare generală!

Înainte de toate mă simțesc dator a împărtăși salutare frățească Românilor din acest ținut și a le mulțumi: pentru-că însuflețiți de scopurile ce urmărim, ne-au adus în regiunea aceasta, pe cât de frumoasă, pe atât de însemnată în istoria națiunii noastre.

Pentru-că, ce Român va pune piciorul seu pe pământul sacru al acestui ținut, fără să-și aducă aminte, că străbunii nostri când au purtat peste Dunăre aculele lor victorioase, pe aici au făcut primele cuceriri. De pe aici au trecut munții, acel zid de apărare, acea grandioasă cetate, ce făcea să crească virtutea sâlbatică a dușmanilor, de cari pe atunci tremurau toate popoarele din jur. Pe aici, chiar și în loc, se află deosebite monumente din epoca descălcării și a înrădăcinării neamului nostru în această țeară așa depărtată de sinul călduros al mamei noastre, — ear' în apropiere se află unul grandios, pe care în 18 seculi nu l-au putut învinge și dărâma nici valurile Dunării, nici tempestățile aerului, și chiar nici răutatea omenească, ce întru turburarea sa sfarmă și cutropește mai cumplit decât puterile naturii brute.

Deci, fie salutați cu iubire și mulțumire frații din acest ținut, cari invitându-ne în mijlocul lor, ne deteră ocaziune de a ne reîmprospeta suvenirii

atât de dulci și a ne încălzi prin focul sacru al lor!

Onorată adunare generală!

Este fumos și măreț scopul ce urmărește societatea noastră: pentru-că ea ținde a deștepta și a desvolta în poporul nostru iubirea de neam, iubirea de limbă și cultura noastră, — este a face, ca toți fiii națiunii noastre, așezați în regiunile răsăritene ale Ungariei — fără nici o căutare la numirile locale de Hăteșani, Ardeleni, Maramureșeni, Ungureni, Bănățeni, — bucuroși să recunoască domnia legăturii comune care o formează limba noastră dulce și datinile erezite dela străbuni, — este a face, ca toți fiii neamului nostru să împreune forțele lor cele mai bune spre a cultiva întru sine înșiși și întru toți ai nostri aceste odoare prețioase și spre a le apăra ca lumina ochiului.

Nisuiind a împlini această misiune, „Asociațiunea” noastră, spre sârbarea adunării sale generale, descalcă acum într-o regiune, acum într'alta; poartă lumina sa mică în acest secol al luminilor mari, pentru-ca cel puțin — din apropiere să poată fi văzută și apreciată de cei interesați de-adreptul în cauză, și acestora să le deie impuls de a lucra pentru realizarea scopului dorit. Poartă o lumină mică, ce văzându-o cei-ce stau afară de cercurile strînse ale noastre, pe cari însă una din legăturile de ordine mai înaltă așa de strînse îi împreună cu noi, să cunoască și scopul nostru aflător în armonie deplină cu binele comun, și puritatea mijloacelor de cari ne folosim.

Prin activitate stăruitoare, onorată adunare generală, în acești aproape 40

de ani am ajuns acolo, că puține colțuri locuite de Români se află în largul Ungariei, de cari nu s'a apropiat această instituție binefăcătoare a noastră — și mai puține încă — putea-re-ăm zice nici unul, fie cât de retras, — în care să nu se simtă rodirile mișcării produse de ea.

Bărbați însuflețiți pentru înaintarea culturii noastre, cu zel vrednic de toată lauda au îmbrățișat această cauză sfântă a poporului român. Și eată, acum vedem înființate la 50 despărțeminte, cari ca tot atâtea arterii duc și multiplică mișcarea noastră culturală. Este de dorit însă, că centre de aceste să fie înzecit mai multe, pentru-ca ele să fie mai accesibile și aflându-se în apropiere să poată desvolta activitate mai frumoasă. Chiar pentru aceea, stăruința noastră trebuie să fie îndreptată spre formarea lor, pe unde lipsesc, și înmulțirea lor pe unde s'au format deja, până vom ajunge acolo, ca organismul nostru să se întindă și să se ramifice și prin cele mai ascunse și mai depărtate cătune locuite de Români, și pe tot locul să opereze lățirea culturii noastre naționale. Numai așa vom fi în stare a susținea și apăra aceea-ce ne este atât de scump: individualitatea noastră națională.

Ca mijloc foarte folositor au despărțemintele noastre, între altele multe, bibliotecile ambulante, spre a căror recomandare nu putem avea cuvinte de ajuns. Prin ele se subministrează poporului lectură sănătoasă, morală și scutită de veninul principiilor ce tind a surpa bazele societății civile și ale religiunii. Este mare puterea acestor bi-

petrile, zise mestecându-se în vorbă dela răsboiul lelea Safta.

— Spune-ți, draga mami, că după peatră tăiată să nu ne macine. Nu se face pâinea bună și ne judecă oamenii dela lucru.

Ileana își leagă cătrînța mai strînș, își potrivește în oglinda de pe perete năframa, se mai trece cu privirea odată și ese.

— Bine că a eșt fata, aveam să-ți spun ceva, lele Saftă, — zise lelea Mărina, ștergându-se cu colțul șortului peste gură. — Să-ți spui Todosii, că să-și iee fecioru-so gândul dela fata mea, acuma nu o mai dau nici să vie cu patru cai după ea. Mi-o spus azi Floarea, știi, aia de lângă popa, că Ilie își bate gura, că cu Ileana mea le trebuie bani, că asta că ceea. Păi, fata mea nu-i ca Măriuca lor, pe care a luat-o goală ca napul? Ba — să nu zic una rea, doamne apără — să-și puie pofta 'n cuiu. — Nu zic, feciorul Ionuț îi copil de treabă, dar' nu eilalt, cei din casă, Ilie, Măriuca, — na, nu vreau să mi fac păcate, dar' oamenii aceia nu-mi plac. Apoi Stefanu meu nu dă bani, — nu dă și pace. Zice —

FOIȚA.

Dacă vrea Dumnezeu...

— Sucește draga lelii mai îndesate țevile, — uite ce înfânate's, vâz't'ai tot luncă firele și se încălesc și nici că încap bine în suveică. — Uite arză-l focu fir, să-l arză, earăși s'a rupt, i-a leagă-l fata mea, leagă-l. Ți-l dau eu prin ițe. Sloboade ântăiu sulu. Destul una. Așa vezi. Ține fata lelii, ține capetul ăsta și vâz't'ai, adaugă-l, că nu ajunge, cânitul. — Vezi, graba se întâlnește cu zăbava.

— Ce grabă, lele Saftă?

P'ăi, vorba vine așa, dar' ma's grăbi că nu știe omul înainte, vâz't'ai, poate-că ne-om ospeta azi-mâne și, vâz't'ai, îi mult lucru încă, cu cusutul, cu dusul la vâpsitoare.

— I'an auzi, ospetare? Mă, că rēi sânt oamenii. Dacă țese cineva lepedee de lână, doar nu-s îndată de măritat, — zise Ileana roșindu-se.

— Păi eacă așa, am auzit vorbindu-se, vâz't'ai, la cumetra Todosie. Mama lui Ionuț. Știi, mii cumetră, mi-o botezat pe Pavel. — Lor le-ar sta gândul cât de curând, dar' vâz't'ai, omul îi om, ce să zici, lăcomesc și ei la bani. Le-ar trebui și bani, fâgăduială, vâz't'ai. — Încolo zău n'am ce zice, is oameni de omenie și cu treabă, dar' vâz't'ai, s'or fript odată. Ilie al lor a adus pe Măriuca asta fără leac de zestre și nici nu-i coala ceva, vâz't'ai, barem să fie femeie zdravănă. Cum îi vorba nici nu-i cap de 'nvălitoare, nice trup de 'ncingetoare.

— Așa îi trebuie lui Ilie, că hăi la multe fete le-a sucit capul, până la urmă s'a fript. — Îi bine, lasă să fie învățatură. Le-a trebuit la bătrâni noră din alt sat.

— Auzi fata mami — zise lelea Mărina, mama Ilenii, intrând cu un braț de găteje uscate și punându-le sub vatră — du-te la moară și spune-i să macine la noapte, că începem la plug și nu avem faină de copt decât odată și nu putem sta cu lucrul în loc.

— Zice că nu umblă, numai o roată, celelalte două, vâz't'ai, stau, acuma taie

blioteci, pentru-că prin ele poporul nostru, gratuit sau pe un preț bagatel, devine în pozițiune de a gusta lectură variată și a desvolta în direcțiune bună simțmintele ascunse în pieptul seu. Succesul acestei lecturi, dacă este bine aleasă, e foarte sigur și desvîrșit; pentru-că ea nu are de a lupta cu alt dușman decât cu negura ce întunecă mințea și inima. Se învinge dușmanul acesta, — simțmintele bune cresc și se întăresc.

Prin cărți de felul acesta, dacă e bine controlată, se ajută foarte mult formarea caracterelor tari între cele bune, pe cari nici lipsa estremă, nici prisosurile îmbuibate se nu le poată abate dela calea virtuții și a moralității.

Să lucrăm cu toții, fiecare după cele mai bune puteri ale sale, ca »Asociațiunea« noastră să crească și să înflorească!

Cu aceasta declar adunarea generală deschisă.

„Adunarea Asociațiunii“ — la Mehadia.

Cum am spus, Duminecă și Luni s'a ținut la Băile-Herculane marea adunare a »Asociațiunii«, luând parte, după-cum ni-s'a scris, la ședințe și la sărbări, peste 1000 de oameni, domni și țărani din împrejurime și din toate părțile locuite de Români.

Inainte de ședință.

Duminecă, la orele 9, a avut loc într'unul din saloanele hotelului »Elisabeta« bineventarea comitetului central din partea delegației despărțământului Caransebeș al »Asociațiunei«. A vorbit în numele delegației dl adv. Ioan Popovici, salutând în cuvinte însuflețite și naționale comitetul central. A răspuns cu același avânt venerabilul președinte Moldovan, dd. protopopi Mih. Popovici și Andreiu Ghidiu și preotul V. Popovici din Pecenicica.

După actul bineventării comitetului, un serviciu (slujbă) dzeesc s'a servit în biserica gr-or. română din loc. Cântările le-a executat corul local.

și bine zice, — că cine ia fata să o iee din dragoste, nu pentru bani. — Doar' arsă-'s și friptă-'s draga mea, de ginerii cari vreau banii, nu fata. Ce rău trăiește Dochia mea sêruca de bărbau-so, caacă a fost o fată ca o floare, — da de giaba, el a luat-o pentru zestre, nu din dragoste. Lui 'i-a fost dragă Susana lui Tomuță, și pace. — Mai ști-o focu și dragostea și tineretul de acuma. Zêu, că s'a stricat lumea, nu-'i ca pe vremea noastră.

— Nănașă — lelea Safta îi zice lelii Mărina nănașă, căci părinții lelii Mărina au botezat-o — dă-'mi firul ăla incoace, — pe aici, vèzt'ai, printre ițe, — pune-'l între degete, — așa vezi. Știi n'aiba lăna asta tot mereu se rupe. — Da, vèzt'ai, să nu-'ți uiți vorba. S'a stricat lumea, draga mea, — stricat. — Nu te gândi rău nănașă, că vèzt'ai, Ionuț îi fecior cu minte, nu seamănă cu Ilie, pare că nu-'s frați.

Și zêu că îi drag de fată, — păi dă-'i focului bani — de ce să nu-'i vezi copiii, vèzt'ai, fericiți — doar' nu mai aveți o sută de fete, numai pe ea, Mihăilă și-a vedea el de rinduală, îi fecior.

A fost de față la serviciu comitetul central al »Asociațiunei«, numeroși delegați, dame, domnișoare și țărani mulți.

ȘEDINȚA I.

Ședințele s'au ținut în sala teatrului, care era ticsită de lume. La 11 ciasuri președintele I. M. Moldovan a deschis ședința prin cuvântarea, ce o dăm în fruntea foii.

Cuvântările.

Frumoasa cuvântare de deschidere a fost primită cu vii aplaudări. Ea este plină de învățături, îndemnându-ne a sprijini »Asociațiunea«, a întemeia noue despărțăminte și biblioteci populare, cari toate înaintează cultura poporului și duc lumină în mijlocul lui. De aceea am dat-o la loc de frunte, de oare-ce învățăturile din ea sânt vrednice de luat aminte.

La vorbirea aceasta a răspuns dl protopop al Caransebeșului, Andreiu Ghidiu, arătând însemnătatea »Asociațiunii« și salutând-o.

Tot asemenea e salutată »Asociațiunea« de însoțirea-soră »Societatea pentru fond de teatru« prin trimisul ei dl Vulcan și din partea »Reuniunii învățătorilor români gr-or. din diecesa Caransebeș« prin harnicul învățător G. Joandrea din Lugoj. Vorbirile însușite sânt primate cu aplause. Se trece apoi la lucrări.

Lucrările.

În ședința primă nu se iau hotărâri, de obicei, ci se pregătesc numai lucrările pentru a doua zi. Astfel și acum, după cetirea raportului general al lucrărilor de peste an se trece la alegerea comisiilor pentru: examinarea raportului general, pentru rațiociniile pe anul 1899 și pentru proiectul de budget pe 1901, pentru studiarea proiectului secțiilor literare și pentru înscrierea de membri noi.

Se fac apoi mai multe propuneri, cu deosebire pentru ajutorarea școalelor și pentru înființarea de biblioteci populare, cari se dau comisiilor alese, ca să-'și deie părerea asupra lor mâne-zi.

Se mai fac următoarele înștiințări:

Din partea biuroului se dă cetire unei scrisori a dlui Patriciu Barbu, care spre amintirea răposatei d-sale soții declară că donează »Asociațiunei« pentru »Casa națională« suma de 2000 coroane. Între aplause vii adunarea votează mulțămită protocolară generosului donator. Se votează mulțămită și dlui avocat Dr. Tegle din Timișoara, care donează 60 coroane pentru »Casa națională«.

— Stefan nu dă bani, și-'i gata.

— Nu, nu, nu dau, — zice badea Stefan întrând — am destul cu un gineru fără căpătăiu. — Își puse apoi pălăria pe colmălavii și se puse după masă, răzēmându-se cu coatele de ea. — Până trăesc nu dau bani, dacă mor, lor le rămâne tot, știu că nu le duc în pământ.

— Vai de mine, să 'nsară, vine acuză ciurda de porci — zise lelea Safta dela răsboiu — mă duc, dragii mei, mă duc, vèzt'ai, să-'mi vèd de purcel și de una alta. A veni, vèzt'ai, și Vasilica dela lucru și trebuie să fac cina. — Fă bine nănașă dă-'mi o oală de făină de mă-măligă.

— Hai cu mine în tindă. — zise lelea Mărină — Ține oala, — îi cernută făina, Saftă. Trimite un copil cu o oală după lapte; de îndată ce vin vacile le mulgem.

— Mulțumim nănașă, Dumnezeu te ție. — Să faci Ileana numai țevi, că viu vèzt'ai, dimineață cum s'a vedea la țesut. Noapte bună. — Uite, ardă-te focul cap, 'mi-am uitat năframa cea galbină pe dunga răsboiului, — da lasă-o,

Deasemenea se votează mulțămită dlui Görög din Orșova, care declară prin o scrisoare, că donează »Casei naționale« mai multe obiecte prețioase din timpuri străvechi.

Președintele anunță că dl Atanasiu Cimponeriu din Budapesta, regretând a nu pute veni la adunare, scrie comitetului că se înscrie membru fondator al »Asociațiunei«.

Dl Dr. Aurel Novac, avocat în Biserica-albă, deasemenea se anunță în scris ca membru pe viață al »Asociațiunei«.

După aceste ședința se încheie.

Ședință literară.

Duminecă după prânz s'a ținut ședință literară, în care a vorbit foarte frumos dl Dr. Vuia despre trecutul Băilor-Herculane și dl inv. Iuliu Vuia »despre viața protopopului Tomici«. Disertanții au fost viu aplaudați.

Tot Duminecă s'a ținut o petrecere populară și seara un concert, la care s'a produs minunat corul lui Vidu din Lugoj.

ȘEDINȚA II.

Luni s'a ținut ședința a doua, în care s'au luat hotărâri însemnate.

Între altele amintim, că s'au votat secțiile (comisiile) literare și s'au ales membri și s'a votat ajutor câtorva școale populare. Adunarea viitoare se va ține la Lipova.

După ședință s'a dat un banchet, unde s'au rostit frumoase toast și s'au făcut manifestații naționale.

Astfel a decurs, pe scurt descrisă, marea adunare dela Băile-Herculane, despre care vom mai avea prilej a vorbi.

Din Austria.

Pe când în China lucrurile s'au mai liniștit, ear' răsboiul Englezilor cu Buri este pe sfârșite, lucruri de însemnătate se petrec în apropiere de noi, în Austria, apoi în Bulgaria și România, cari trebuie să le petrecem cu luare aminte.

În Austria e mare ferebere între popoare din pricina drepturilor, ce își cer fiecare. În parlamentul din Viena deputații de acum nu pot să ajungă la nici o înțelegere, și astfel ministerul, cu învoirea împăratului a hotărât a în-

nu mă întorc că aud porcii venind Noapte bună.

— Noapte bună, fină Saftă.

În orașelul din apropiere era țirg de țeară.

Bătrânul Stefan și-a pus pe car vre-o opt saci de grâu de sēmēnță și a plecat la țirg. Ileana, ca fetele, cum să nu meargă la țirg. S'a gătit ca de sărbătoare și s'a dus și ea cu bătrânul. La drept vorbind, nu-'i era ei atâta de țirg, cât și-a dat întâlnire acolo cu Ionuț — în sat nu mai cuteza să vorbească mult cu el, de gura bătrânilor, eacă o vorbă, două, în trecere. Și aveau multe de spus unul altuia.

Carul 'l-a băgat bătrânul la niște cunoscuți în curte. Până-când a umblat bătrânul să cumpere una-alta de prin țirg, Ileana și Ionuț își spuneau durerile.

S'au pus pe ruda carului unul lângă altul. Ileana imbuca câte-odată din o turtă ce 'i-a adus-o Ionuț, și udată de lacrimi o mânca.

chide dieta de acum și a face noue alegeri.

Eată ce se scrie în privința acea-
sta din Viena :

Consiliul de miniștri, ținut Vineri la Viena, a avut o durată de patru ceasuri. În el s'a luat hotărîre, cu majoritate de voturi, ca *parlamentul austriac să fie dizolvat*. Contra dizolvării a fost numai ministrul polon, Dr. *Pientak*, din motive bine cunoscute. Se știe, că alegerile din *Galizia* au fost în rîndul trecut cele mai scandaloase, în jurul cărora s'au comis cele mai multe și mai mari atrocități, urmate și de vîrsări de sânge; și de aceea Polonii se îngrozesc de noile alegeri, cari probabil tot așa vor decurge, ca cele din trecut.

Prim-ministrul austriac *Körber* a comunicat imediat Monarchului hotărîrea luată în consiliul de miniștri, cu ocaziunea audienței ce 'i-s'a acordat Vineri la orele doue d. a. și care a ținut o oră întreagă. Monarchul a aprobat hotărîrea și 'i-a dat sancționare.

După ameazi s'a ținut de nou consiliu de miniștri, pentru formularea *patentei împărătești*, referitoare la dizolvare și la ordonarea alegerilor noue. Monarchul a scris încă Vineri *patenta*, ear' foaia oficială a publicat-o în numărul de Sâmbătă, după-cum urmează :

„Noi *Francisc Iosif I.*, din mila lui Dumnezeu Împărat al Austriei, Rege apostolic al Ungariei etc. etc. dăm de știre, că

Art. I. Casa deputaților din *reichsrath* este dizolvată.

Art. II. Noile alegeri generale pentru casa deputaților sînt a se escrie și a se efectua.

Dat în capitala și reședința noastră Viena, la 7 Septembrie 1900, anul Domniei noastre 52.

Francisc Iosif m. p.

România și Bulgaria.

Vrajba, iscată între România și Bulgaria, e tot în toiul ei. Știri peste știri vin, cari ne arată că lucrurile sînt tot înăspresc, din pricină că Bulgaria, nu vrea să recunoască, că e vinovată.

Știrile pe cari ni-le aduc ziarele din România sînt foarte alarmante. Bulgaria, în loc să se pocăiască și să-și ispășească păcatele din trecut, începe să facă pe grozavul. Adună trupe la graniță.

— Așa să facem Ileană, altă mîntuire nu știu, măcar mi-am bătut capul destul.

— Cum îi socoti că a fi mai bine, că Doamne, greu trăesc așa.

— Dar' să nu-ți pară rău la urmă. Gîndește-te bine. Domnul Pătruț mă cheamă fi drept birău, putem merge acolo, apoi măcar să nu-ți deie nimic. Vom trăi noi, ne-ajuta Dumnezeu. Dar' și tatăl-tău a fost om sărac și vezi cu străduiala unde a ajuns. A fi cam greu, mai cu seamă la început, — d'apoi dragostea noastră și încrederea în Dumnezeu a învinge greutățile. Ce zici Ileană? Mă ai tu drag așa, ca să poți trăi și în sărăcie cu mine. — Tu ești fată cam desmerdată de acasă.

— Și pe un vîrf de munte merg cu tine, Ionuț.

— Așa să ne ajute Dumnezeu, cum ni inima. Dă mîna Ileana. — Așa. Tocmeala o am făcut, dă-mi inelul acela mie și eacă aci veriga asta.

Era într-o Joi. Era sîrbătoare. După vecernie bătrînul Stefan era prin

Așa ni-se spune, că în zilele din urmă o mișcare neobicinuită s'a observat pe frontiera dobrogeană. Zilnic sosesc regimente echipate ca pentru războiu. Printre aceste trupe se află și 2—3 regimente de geniu precum și o mulțime de cară cu munițiuni.

Se svonește că ar fi sosit și un transport de dinamită.

Bulgarii sînt decisi, se zice, să deie o lovitură pe neașteptate.

Toți oficerii de rezervă din armata bulgară, atît cei din principat cît și cei de prin Paris, Geneva și alte orașe ale străinătății, au primit ordine de chemare, prin cari sînt invitați a se prezenta în cel mai scurt timp la corpurile din cari fac parte și totodată sînt rugați a păstra cea mai mare tăcere.

În vederea acestui fapt ministrul român de esterne a dat o telegramă dlui *Mișu* reprezentantul țării la *Sofia*, prin care-și face cunoscut, ca să-și prezente scrisorile sale de încredințare și să vie în țeară. Protecția supușilor români va fi încredințată ministrului Austriei.

De altă parte, prin cercurile diplomatice se dă ca sigură știrea, că în cas dacă agitația va continua în Bulgaria, în așa chip, încât va amenința să turbure liniștea în Balcani, România, în urma unei înțelegeri între marile puteri, are mandat de a interveni în Bulgaria pentru stabilirea ordinii.

Di Marghiloman, ministru de esterne al României, când a fost la Constantinopol a tratat acest lucru cu guvernul M. S. Sultanului, care a și consimțit la executarea acestui mandat.

Duminică, circulă prin capitala României sînonul alarmant, că Bulgaria ar fi și început ostilitățile. Se vorbește că o telegramă oficială venită din Zimnicea anunță că de pe țărîmul bulgar s'au tras două focuri de tun asupra Zimnicei. Panica e mare în Zimnicea. Mai circula de asemenea știrea, că și în Dobrogea s'ar fi întîmplat ciocniri la graniță între cete de năvălitori bulgari și posturile armatei române. Firește, știrile au să fie încă confirmate și de aceea le înregistrăm cu rezervă.

Tot cu cuvenitele rezerve dăm și știrea senzațională, trimisă din Ostrov gazetelor din București, în care li-se face

curte, se mai uita la una alta. Lelea Mărină își aduna lemne de foc, se apropie vremea cinii. Ileana își făcea lucru pela șopronul galițelor.

Așa numai ca din întîmplare, că o trecut pe la poartă, intră popa în curte la badea Stefan.

— Bună seara bade Stefane. ei, ce mai faci, cum îți merge?

— Mulțam Dumitale domnule părinte, eacă ca bătrînii, facem cît putem.

— Ai gătat cu aratul, cu sîmîntul de primăveri?

— Am gătat, mulțămim lui D-zeu. Ne umblă veac tare bun. Ploaia de azi noapte a fost chiar dar dela Dumnezeu, peste o săptămîna tot cîmpul îi înverzit de sîmînturi.

— Apoi în altele? — Uite, lelea Mărină, — bună seara.

— Sărut mîna domnule părinte, ce vînt te aduce pe la noi?

— Eacă, am venit eu, că dumnea-voastră nu prea veniți pe la noi. — Da unde-ți Ileana?

cunoscut că zilele acestea au debarcat în mod succesiv dela Varna 70 oficeri ruși cu destinație de a intra în armata bulgară.

Ori-cît de esagerate să fie știrile acestea, ele arată un lucru: că conflictul româno-bulgar nu e pe cale de a putea fi aplanat, și că în ori-care moment se poate aștepta desfășurarea de evenimente grave în Balcani.

Vom vedea.

SCRISORI.

Teatru de diletanți în Zlatna.

Munții-Apuseni în August 1900.

În ziua de Sf. Mărie s'a dat de cătră tinerimea română o producțiune teatrală, care a avut o reușită destul de bună. Programa, după-cum s'a publicat și în iubita „Foaia Poporului” — avea în frunte poezia „La oglindă” de George Coșbuc.

Declamarea acestei poezii a luat-o asuprași tînăra și drăgălașa d-șoară *Neti Cristea*, și s'a achitat atît de bine de aceasta sarcină, încât publicul în fine nu mai înceta cu aplausele șgomotoase. A fost rechemată pe bină, și 'i-s'a oferit un buchet mare de flori de toată frumuseța.

A urmat o a doua declamațiune, poezia „Dormi iubito” de Vlăduță, declamată de studentul *Ioan Montani*, și cu o voce sonoră, plină de simțămînt mișca publicul, secerând aplause bine meritade.

După aceasta a urmat miezul programei, comedia „Soare cu ploaie” de I. Vulcan. Aici mi-s'a dat ocaziune pe lîngă persoanele amintite a mai vedea și pe d-șoarele: *Elena Olar* și *Aneta Paul*, apoi pe d-nii: *Aurel Mircea*, *Iosif Paul*, *Emil Montani* și *Nicolae Olar*.

Toți și-au jucat rolele cu succes, d-șoarele păreau că au făcut școala de bină, ear' tinerii credeai că sînt actori în toată forma. Șgomotoase aplause li-a fost resplata, ear' d-șoarele în special au fost onorate cu frumoase buchete de flori.

Punctul ultim din program a fost jocul, și fiindcă era ultimul, a și durat mai mult decît toate celelalte împreună. O horă veselă s'a încins ca de început,

— Colea în curtea aialaltă, închide oloștele, că vin dihorii, cîniții, la pui. Ieri noapte ni-a dus vre-o patru.

— D'apoi cînd ne ospetăm odată?

— Cînd a vrea Dumnezeu, domnule, voia îi la El.

— Așa-i drept, dar apoi știi, și oamenii să vrea, că apoi ce-i bine vrea și D-zeu. — Am auzit că Ionuț umblă cu gîndul pe aici.

— Umblă de umblat, domnule părinte, dar' știi cum îi lumea de azi, umblă după bani, apoi după fată, și 'mie acru sufletul, am pățit-o cu Dochifa.

— Eu zic, părinte, — zise bătrînul — că cine vrea fata și îi dragă, să nu umble după bani, să ia fata. — Eu unul nu mai dau bani, — am zis-o.

— Nu-i așa, bade Stefane. Îi lumea scumpă, traiul e greu, caută să te uiți și la aceea.

— Așa-i, ce-i drept.

— Ei, vezi. Ionuț îi copil de treabă, mie îmi place de el; are purtări bune și-i sîrguincios, — ar păcătui omul să

au urmat alte jocuri sburând dansatorii părechi-părechi, unul după altul. Tăcerea mormentală de până aci dispăruse, acum toată societatea era numai voe și veselie.

Abia revărsatul zorilor a pus capăt acestei desfătări, la care după pauză se înșiraseră și de cei cari șuvițe albite poartă în pletele lor.

Dintre sexul gingaș mi-am notat pe d-șoarele: Cristea, Olar, Macaveiu, surorile Popovici, Montani, Maxim, Damian, etc. și pe d-nele: Beșa, Albini, Moldovan, Vișa, Giurca, Paul, Macaveiu, Cristea, Perian, Ursa, Pătrânjenar etc., etc., ear' pe cari nu le amintesc să mă erte, că nu le mai țin minte.

Niculuț.

Din Ragla.

Ragla, în 15 August n.

În 12 August a. c. a fost o frumoasă petrecere în Ragla. Comuna Ragla, care e așezată pe valea Budacului-român, abia numără 500-600 suflete, cari cu toții sânt Români. Acest punct se pare neînsemnat; dar' totuși are o mare însemnătate din punct de vedere național-cultural, căci în Ragla este un număr foarte frumos de inteligenți — ce se urcă peste nrul de 50. În fruntea lor stă nobilul veteran, căpitanul în retragere, dl *Ioan Mărginean*. Acesta a fost și este apostolul românismului — din acest jur — și părinte devotat al poporului din Ragla, care prin jertfele materiale și sfaturile părintești a știut da o directivă poporenilor din acea comună, ca să înflorească pe toate terenele, culturale și sociale. Cu ocaziunea acestei petreceri, deși copleșit de sarcina anilor, cu o vigoare de tiner a contribuit la reușita ei, căci dsa a fost conducătorul și spriginitorul intelectual și material al petrecerii.

Ce privește petrecerea, adevărat decursul ei și reușita morală și materială, a fost foarte îndestulitoare.

Un număr public a cercetat-o și prin aceasta a sprijinit scopul pentru care a fost aranjată.

Petrecerea s'a început cu concertul cu un frumos program. Din program s'a distins peste toată așteptarea *corul plugarilor din Șoimuș*, condus de dl

invățător *Basilu Baciu*, și merită cele mai mari laude ce le poate primi un cor de plugari. Afară de aceea s'au distins d-șoarele *Maria Tanco* și *Elena Poșmoșan*, cari merită toată lauda. Ceialalți debutanți încă și-au făcut datoria cum se cade. Reprezentațiunea s'a finit cu frumosul cuvânt de închidere al dlui profesor *Teodor Șimon*; în vorbirea sa a adus mulțumită coriștilor români din Șoimuș pentru sprijin, însuflind pe toți ceialalți la atari fapte frumoase, și îndemnând publicul, ca să spriginească înaintarea în cultură a poporului român.

După concert s'a început apoi petrecerea adevărată, adevărat jocul, care s'a început cu Someșana. Jocul a fost foarte însuflit românesc, și așa cred, că toți

Căpitanul Ioan Mărginean.
(Vezi scrișoarea din Ragla).

și-au petrecut foarte bine. Public foarte mult — ca totdeauna — din comunele învecinate și depărtate, încât e peste puțință să-i pot scrie pe toți. Petrecerea a ținut ca toate petrecerile bune — până dimineața, când zorile de zi se furișau printre părechile cari dansau și le șopteau să ducă cele mai plăcute suveniruri dela aceasta intimă petrecere.

Un oaspe.

Din Micuș.

A doua-oară am avut fericirea de a merge la *Micuș* la petrecere. Prima s'a ținut anul trecut la Sfântă Mărie, ear' a doua-oară s'a ținut est-an tot la

numita zi. Până anul trecut n'a fost nici o petrecere în numita comună. Inițiatorii petrecerii de vară sânt inteligenții din Micuș, puțini la număr. Micușul e o comună între Turda, Cluj și Jara, de aceea ar fi bine, ca inteligența de acolo cu cea dimprejur să fie pe o mână și în tot anul să facă o petrecere de aceasta, care numai fală le poate servi.

Petrecerea s'a ținut în localul școlii gr-cat de acolo. Aranjatul salei de joc a fost frumos. Din uliță era făcută calea întreagă pe de lături cu ramuri verzi. Deasupra porții se putea ceti de ambele părți: Bine ați venit — scris cu litere mari pe hârtie și în mijloc ardea o lumină. Sala era împodobită cu oglinzi multe, chipuri, verdeață, grilazuri frumoase, ear' pe un părete al salei era scris »Petrecere bună«, cu litere făcute din frunză de stejar. Cum zic, era tare frumos împodobită, laudă celor-ce au ostenit pentru împodobire.

Jocul s'a început cu frumoasa noastră Ardeleană și a durat până s'a făcut ziuă. Hora, Romana și Cuadrilul s'a jucat dublu. Deși nu cunosc pe gentilele domnișoare, cari au luat parte la aceasta petrecere, totuși voi aminti barem pe câteva: surorile Elena Pătăcean și Virginia Pătăcean (Copand); surorile Iuliana Sălăjan și Rozalia Sălăjan (Tăuți); domnișoara Florian, fiica preotului din Selicea; d-șoara Mândruț (P.-S.-Craiu) etc.

Petrecerea a decurs bine și toți ne-am depărtat din Micuș îndestuliți și ducând cu noi suveniruri plăcute.

Succesul material al acestei petreceri, precum mi-au spus unii, a fost îndestulitor și venitul curat s'a dat unde a fost menit.

Una însă am de a reflecta la aceasta petrecere, anume am băgat de seamă că au luat parte și străini, cari apoi, precum se știe, fac numai scandal la petrecerile românești; nu le convine, dacă nu li-se face pe voe. De altă-dată trebuie lăsați la pustia, știind, că unde sânt mestecături, rar îți poți petrece fără de nici o pedecă.

Participantul.

zică rău de el. — Iacă vine Ileana, s'o întrebămpe ea de Ionuț, — că-mi pare că...

— Sărut mâna, domnule părinte — zise Ileana, roșindu-se până la urechi. — Să trăiești, copilă! Ea'n spune, așa că-i flăcău zdravăn și de treabă Ionuț?

Ileana își plecă capul și își prinse colțul șortului, fără să zică ceva.

— Păi, ieși pe față. Spune că 'ți-e drag, — o ved eu. — Vezi, bade Ștefane, păcătuești, dacă-i desparți copiiiăștia. — Ionuț săracul încă numai el știe. Știți dumniavoastră cum vrea?

— Ba.

Vrea să se ducă din sat.

Bătrânii s'au uitat unul la altul mirați și oare-cum cu supărare.

— Dacă nu-i dați fata se duce, zice că se duce de nici de nume să nu 'i-se audă.

— Auzi, auzi una ca asta, — zise bătrânul.

— Și apoi noi să-l avem pe suflet? — răspunse lelea Mărină.

Ca din altă întâmplare trece Ionuț pe acolo și se uită peste porțiță.

— Bine că ai venit Ionuț — zise preotul, netezându-și barba — spune tu, nu vrei să iai lumea în cap dacă nu-ți dau bătrânii pe Ileana?

— Așa-i, domnule părinte. 'Mi-e dragă și fără ea nu pot, ce să fac alta? — Dar' iacă vă spun înaintea lui Dumnezeu și a dumniavoastră, că nu-mi trebuie nimic, să-mi dea numai pe Ileana.

— Da, ce 'mi-o spus Floarea, că Ilie... — zise iute lelea Mărina. —

— Apoi dumniaba femeie cuminte, te iai după gura slabă a muerilor — zise preotul.

— Nu mă iau, dar' vezi că 'mi-a fost necaz...

— Dacă îi chiar vorba până acolo — îi vorbea bătrânul — dacă gândesc că pot trăi, să se iee, — ca-a vrea D-zeu, tot atâta.

— Vezi asta-i vorbă mai cuminte — zise preotul. — Ce zici Ionuț?

— Eu zic, că vom pute trăi, unde-i dragoste și bună înțelegere îi și Dum-

nezeu. Ș'apoi domnul Pătruț, mă chiamă birău de curte, ne-om duce acolo...

— Dă mâna bătrânule — zise preotul — vorba-i vorbă. Sâmbătă seara să facem tocmeala. — Noroc să dea Dumnezeu!

— Să dea Dumnezeu, părinte.

Logodna s'a făcut acuma și toate ar fi bune — zise obidat după logodnă bătrânul Ștefan, cătră oamenii dela masă — una mă doare numai, să-mi meargă fata în curte să lucre la domni. Asta nu-mi încapă aici la inimă. — Două lacrimi i-au brăzdat fața bătrânului și în doi picuri i-au căzut pe pieptar. — Dacă-i până aci lucru, eacă vă spun, că mă învoiesc să șadă aici la noi. Ce avem, din cât ni-a dat Dumnezeu vom împărți așa, să ne ajungă la toți. — Vreau să-i vedă fericiti, asta mi mângâierea la bătrânețe.

Margareta Moldovan.

Meseriaşii şi neguţetorii noştri.

Meseriaşi şi comercianţi în Selişte.

Cojocari sînt 20 măiestri. Durere, că această meserie frumoasă a decăzut şi nu mai este căutată cum s'ar cuveni. Causa este, că atât în Selişte cât şi în jur s'au înlocuit hainele de pei atât la bărbaţi, cât şi la femei cu laibere îmblănite, cu rocuri, veste şi jachete. Articli de cojocărie, lucraţi azi în Selişte, se vînd aproape toţi prin tîrgurile din toată ţeara.

Măsari, sînt 6 măiestri. În atelierile a lor 3—4 dintre ei se lucră tot felul de lucruri, atât mobilă cât şi de binale, dovadă, multele zidiri cu tîmplăria lor frumoasă, lucrată în atelierile acestor măiestrii. Aceştia sînt în câţva spriginiţi de popor şi de clasa inteligentă atât din loc cât şi din jur. Dar' totuşi unii îşi lucră mai mult în atelieri străine, sub pretext, că străinii (Saşii) lucră mai bine, ceea-ce nu este adevărat.

Rotari sînt 6 măiestri. Această meserie mergea foarte bine înainte de războiul vamal cu România, azi fiind şi linia ferată pe la noi, aceasta meserie este mai puţin căutată.

Ferari sînt 9 măiestri, tot asemenea zic şi de această meserie ca şi despre rotărie.

Pantofari (şusteri) sînt 3 măiestri nu prea spriginiţi de popor. Cu această meserie bine dezvoltată în loc şi jur, noi Seliştenii stăm foarte rău, neavînd măiestri receruşti în proporţiune cu numărul măiestrilor străini.

Măcelari (fleşeri) sînt 8 măiestri. Dintre ei patru se numără între cei mai cu dare de mână în comună.

Pielari sînt 4 măiestrii; le merge bine.

Curelari sînt 3 măiestrii. Această meserie în urma războiului vamal cu România a căzut aproape cu totul.

Lăcătuşi sînt 2 măiestri, o duc bine.

Zidari sînt 3 măiestri, unul de frunte şi doi mai de-a doua mână.

Pinzari este un măiestru; o duc bine.

Pălărieri este unu măiestru; îi merge bine, este cel dintăiu măiestru român de acest fel în Selişte şi jur.

Croit este un măiestru; o duc bine.

Peptenari, adică lucrători de pepteni pentru lână, care e şi sîrnariu, este unul; o duc bine.

Bărdaş este unul de-a doua mână.

Fabrici de searmănat lână sînt două.

Fabrici de apă gazoasă sînt două.

Ţesătoare de pachiole sînt două, primele de această meserie. Aşa dară numărul meseriaşilor şi industriaşilor români selişteni e de 75 inşi.

Meseriaşii români veniţi şi stabiliţi în comuna Selişte:

Cojocari sînt 13 măiestri.

Pantofari (şusteri) sînt 7.

Rotari sînt 2 măiestri.

Zidari este 1 măiestru.

Bărdaşi sînt 3 măiestri.

Pânzari » 3 »

Pielari este 1 măiestru.

Funari » 1 »

Curelari » 1 »

Croit » 1 »

Barbieri este 1 măiestru.

Hornari este 1 măiestru.

Pictori de ic oane bisericeşti 1 măiestru.

Aşadară meseriaşi români veniţi în Selişte sînt 36 inşi.

Laolaltă cu seliştenii dau nr. de 111 inşi.

Boltaşii sau neguţetorii selişteni sînt 24 inşi; dintre acestia este ştiut că vre-o 2—3 au dezvoltat foarte mult negoţul între Români.

Vînzătorii de beuturi spirtuoase sau cărcimarii Selişteni. Acestia sînt 14 inşi, o parte din acestia, ca şi neguţetorii, au făcut averi frumoase.

Boltaşii sau neguţetorii români stabiliţi în Selişte. Acestia sînt 3; au averi şi o duc foarte bine.

Vînzătorii de beuturi sau cărcimarii stabiliţi în Selişte sînt 2 inşi.

Aşadară numărul tuturor meseriaşilor cu al neguţetorilor români în Selişte este de 151 inşi. Dintre acestia 50 de inşi formează »**Reuniunea meseriaşilor din Selişte**« şi adică 30 membri selişteni şi 20 membri străini. Deosebit de acestia în Selişte mai sînt meseriaşi de diferite meserii şi naţionalităţi în nr. de 33 inşi şi adică:

Pantofari (şusteri) sînt 8 măiestri.

Măsari sînt 4 măiestri.

Pălărieri » 4 »

Lăcătuşi » 2 »

Zidari » 2 »

Bărdaşi » 2 »

Pânzari » 2 »

Peptenari » 2 »

Cărcimari sînt 2 inşi

Olari este 1 măiestru.

Barbier » 1 »

Covrigar » 1 »

Pielar » 1 »

Curelar » 1 »

Numărul tuturor meseriaşilor şi al neguţetorilor (cu al străinilor) în Selişte laolaltă este de 184 inşi.

Pentru o comună acest număr de meseriaşi este foarte considerabil şi poate să pună în uimire pe onoraţii cetitor, cugetându-se că cum pot să trăească atîta meseriaşi şi neguţetori într'o comună? Dar' mai mult să ne mirăm de faptul că într'o comună românească ca Seliştea şi jurul ei, unde locuitorii sînt cei mai înflăcăraţi naţionalişti, cum de lângă 151 meseriaşi şi neguţetori români mai pot trăi şi 33 familii (meseriaşi) de altă naţionalitate! Se naşte de sine întrebarea: Cine-i susţine pe aceşti măiestri străini veniţi în Selişte din toate părţile lumii?! Sigur unii români selişteni şi din jur.

În privinţa aceasta Seliştenii şi jurul ar trebui să-şi priceapă mai bine chemarea lor de Români şi să se lapede de păcătosul obicei de a avea slăbiciune pentru străin şi marfa lui.

Nicolae Moisin, măsar.

PARTEA ECONOMICĂ.

Negoţul şi meseriile.

Pornind din Asia, leagănul vieţii omenestii, popoarele au străbătut în cete mai mari sau mai mici întregă Europa, fie ca cuceritoare, fie ca colonisătoare. Acelea, cari practisau o viaţă de păstori, şi-au căutat şi în noua patrie ţinuturile cele mai bune de păşunat, pe sub poalele munţilor şi la şesuri, pe unde se află totodată şi riuri destule pentru adăpatul vitelor. Altele, cari au fost strîmtoare pe lângă ţermurii apelor mai mari, au început a practisa viaţa de pescari, şi mai târziu cea de corăbieri, ear' altele, cari au venit în atingere cu acestea din urmă şi au mijlocit schimbarea produselor de pe uscat cu cele de peste mare, au început a practisa negoţul.

În modul acesta s'au născut între singuratici, ca şi între popoare întregi, negoţul sau comerţul, cum se mai numeşte. Că acesta se făcea la început, în lipsa banilor, prin simpla schimbare a unui obiect cu altul, aceasta de sine se înţelege.

Ca toate întreprinderile, așa şi negoţul şi meseriile au trebuit să se lupte la început, cu multe neajunsuri şi greutăţi.

În evul vechiu acestea două întreprinderi erau lăsate pe mână sclavilor, cari trebuiau să facă tot felul de lucruri pentru trebuinţele casnice şi apoi să se ocupe şi cu vînzarea lor.

Istoricul grec Xenophon numeşte meseriile »despreţuibile şi nevrednice de un cetăţean,« zicînd, că ele »desfigurează în cea mai mare parte trupul omenesc, îl constring a şedea în umbră sau lângă foc şi că în cele din urmă nu-i lasă timp liber, pe care să-l poată consacra amicilor sau republicei.«

Platon, alt scriitor grec, zice că: »natura n'a creat nici cismari, nici ferari, asemenea ocupaţiuni înjosesc pe om şi-l fac necapabil de a se bucura de drepturile politice.«

În cât priveşte negoţul, tot acest scriitor zice, că »s'a deprins a esista cu minciuna şi înşelăciunea« şi că »poate esista în stat numai pentru-că e un malum necessarium (rău de lipsă), din care causă cetăţeanul, care se dejoseşte la aceasta ocupaţiune, trebuie pedepsit prin închisoare.«

Sub astfel de împrejurări, nu-i mirare, că negoţul şi meseriile vechilor Greci erau tare înapoiate.

Roma vechiă avea la două milioane de locuitori, dintre cari un milion erau sclavi, (robi) cari se ocupau cu plugăritul, meseriile şi negoţul, ear' celalalt milion îl compuneau cetăţenii liberi. Unii dintre acestia erau atât de bogaţi, încât aveau la patru mii de sclavi, alţii din contră, deşi erau cetăţeni liberi, erau așa de săraci, încât sub domnia lui Iuliu Cesar au ajuns să fie nutriţi pe spesele statului.

Primul avânt liber pentru meserii l-au dat Arabii prin pregătirea materiilor de lână și mătăasă, pe cari au început mai târziu a le trimite și în Europa. Dela acestia în evul de mijloc au început a învăța și Italienii, Germanii și Englezii fabricarea postavurilor de lână și pânză, pentru fabricarea cărora s'au instituit comisari anumiți, ca să supravegheze la aceea, ca postavurile să se facă conform cu trebuințele publice.

Comisarii numiți au intrunit mai târziu pe toți meseriașii în corporațiuni (țehuri) deosebite pe la orașe, cari supunându-se domnitorilor regenți, căpătau apoi privilegiu de cetăți libere; ceea-ce atâta însemna, că numitele cetăți pot să-și vândă marfa lor libere de taxele fiscale.

Corporațiunile numite s'au lăsat pe încetul pretutindenea în statele industriale și cuprindeau aproape pe toți locuitorii lor, așa încât acestia aveau dreptul de a-și pute ridica muri împrejurul cetăților pentru apărare, de a nu primi membri noi și de altă naționalitate în corporațiunile lor, cu un cuvânt: corporațiunile numite formau din cetățenii meseriași și neguțători o clasă (castă) deosebită de celelalte clase ale locuitorilor, ca cum a fost și în India bunăoară.

Până după veacul al zecelea vinderea mărfurilor în alte orașe era atât de nesigură, încât abia se putea face prin anumiți colportori, cari încăreau marfa pe cai, măgari sau catări, fiindcă unii proprietari mai mari de prin împrejurimea cetăților erau atât de răpitori, încât năvăleau asupra bieților colportori, și chiar și în ziua mare, și-i despoiau până și de banul cel din urmă. Din cauza aceasta apoi colportorii de regulă umblau în hainele cele mai zdrențuroase, numai ca să poată ascunde sub acelea starea lor adevărată.

O parte însemnată de asemenea colportori au fost în evul de mijloc Jidanii. Acestia respinși și alungați de toate corporațiunile, și-au întors toată lucrarea lor asupra purtării negoțului și a strîngerii de bani, cu ajutorul cărora puteau să scape în cele mai multe cazuri și din ghiarele proprietarilor răpitori.

Fiind Jidanii astfel alungați de cătră toate societățile, cu cari veneau în atingere, ei la rîndul lor încă n'au întârziat de a se folosi de toate mijloacele iertate și neiertate, ca să mai înșele pe unii din aceia, cu cari aveau vre-o afacere. În modul acesta, încă în evul de mijloc, au monopolizat ei aproape tot negoțul în mâinile lor, au dat bani cu camete de câte 50—60%, până când regele Filip August al II-lea, vîzînd la ce ruină au adus ei țeara, i-a alungat din Franca prin veacul al 12-lea.

Alungați de aci, Jidanii și-au incredințat averea rămasă unor particulari, ear' ei au trecut în Italia, de unde au început apoi a da anumite scrisori pe averea rămasă în Franca. În modul acesta se zice, că Jidanii au fost aflătorii scrisorilor (cambiilor, vecselelor), cari se mai folosesc până astăzi în locul banilor.

Interesele cele mari cerute de Jidani, au deșteptat mai târziu și între neguțătorii de alte naționalități aflarea și înființarea institutelor de credit și economii, unde cetățenii mai avuți își depuneau banii de prisos, spre păstrare, ear' cei lipsiți puteau împrumuta pe lângă anumită ipotecă (zalog) și pe lângă procente mai mici.

Meritul înființării institutelor de credit și economii este a se ascrie Venețianilor, cari pe la anul 1156 au deschis cel dintăiu institut de felul acesta.

După războaiele cruciate popoarele venind tot în mai dese relațiuni unele cu altele, apoi statele fiind de asemenea așezate și organizate pe baze mai solide, și meseriile și negoțul au luat un avânt tot mai mare.

Negoțul, care până aci se purta de cătră colportori pe caravane, a început a fi purtat pe corăbii, pe rîurile mai mari și pe țermurii mărilor, ear' dela aflarea compasului (1443), acela a început a fi purtat și peste mările cele mai late și mai îndepărtate.

Prin aflarea vaporului (aborului) fața întregii Europe a început a se schimba, de oare-ce popoarele nu s'au mai putut ține despărțite în întunec și sclăvie, ci venind tot mai des în atingere unele cu altele, au început a-și împrumuta științele, meseriile, negoțul și

agricultura, cari le-au legat apoi tot mai strîns unele cu altele.

Astăzi știe toată lumea civilizată, că negoțul și meseriile sînt cele mai bogate izvoare de avuție privată și națională.

Noi Românii, deși sîntem un popor cu deosebire plugar, totuși sporindu-ne mereu, ear' pămîntul rămînînd tot acela, pe viitor va trebui să fim tot cu mai multă băgare de seamă la negoț și meserii.

E drept, că în capul la mulți dintre oamenii nostri dela sate, nu a putut încăpă până acum și gândul acela cum să se deosească ei într'un rînd cu Jidanii și cu alți venetici, ca să poarte oare-care negoț sau meserie. Au trebuit să vadă cu ochii lor proprii, cum acei venetici, așezându-se prin comunele noastre, une-ori numai cu câteva parale, după câțiva ani și-au făcut stare și avere, fără multă trudă, osteneală și bătaie de cap, ca și cel dintăiu fruntaș din sat, — ca să se mai apuce și ai nostri de câte ceva negoț sau câte o meserie.

Deșteptat odată și interesul oamenilor nostri cătră aceste două ramuri bogate de avuție privată și națională, acela trebuie apoi și mai mult întărit prin spriginirea neguțătorilor și meseriașilor nostri. Atunci se va adevăra apoi pe deplin și zicala bine cunoscută, că: »O bună meserie plătește mai mult ca o moșie«.

Ioan Georgescu.

Iernatul vitelor.

Din folositoarea carte a dlui Georgescu. *Legendar economic*, vestită în nr. 33 al foii noastre și asupra căreia atragem de nou luarea aminte, dăm drept probă următorul articol:

Iernatul vitelor în grajd dă mai tot atâta de lucru economului, ca și lucrul câmpului. Ba un iernat regulat putem constata cu siguranță, că e mai cu grijă, decât săvîrșirea multora din lucrurile câmpului. De aceea încă cei vechi ziceau, că: »ochii stăpînului în-grașă vitele«.

Pe basa acestui proverb, apoi pe basa esperiențelor, ce se fac zilnic cu iernatul vitelor în grajd, când acelea se

ratul intrerupt, dar' abia ajunse la 10 și ulciorul fu plin.

— Dar' cum te mai afli, dragă? — zise Linu ridicându-se cu ulciorul plin — de mult na'm putut veni să te ved.

— De mult zău nu ai mai venit, poate că nu mai ai cale pe aici.

— Cale nu am iarna, dar' te am pe tine, pentru care-mi fac toate căile.

Nu putură vorbi multe, căci Florica se temea să nu întârzie tare, cu atât mai virtos, că se întunecase bine.

Vrînd să plece, Linu luă ulcioarele din mîna Floricei, trecură amîndoi pîrleazul în grădină și se depărtară cătră casa lui Pîtruț Preda.

Apropriindu-se de șură Linu o oprî și zise:

— Auzi, dragă, ce vorbește satul, că te-a cerut Todor al crâșnicului și tu stai pe gânduri. Drept e?

— Facu-mi cruce cu mîna stîngă — răspuse Florica mirându-se, doar' nu vorbește satul așa?

Dragoste și inimă curată.

Novelă originală de N. Trimbișontu.

II. Rogoz.

(Urmare).

Nu mult trebui să migălească cu umplutul vaselor, și auzi dintr'o parte sunet de fluer; cunoștea acest sunet; un zimbet dulce i-se ivi pe buze și tresări de bucurie. Știa că e Linu. Dorința cea ferbinte de a se întâlni cu el și-o văzu împlinită, se puse deci să golească ulcioarele, ca să le umplă de nou și astfel să aibă de lucru când va sosi Linu.

Pe când se apropia el, ea se făcea că nu-l vede, că nu auzise fluerul, ci numai când trecu în drept ea se uită în laturi și prefăcîndu-se a fi foarte surprinsă sări în sus, mulțumind lui Linu binețele!

— N'ai mai umplut ulcioarele? — o întrebă Linu zimbînd.

— Nu. Numai acum sosii, unul e plin.

— Dar' pentru-ce vii așa târziu, Florică dragă?

— Am avut azi mult de orînduit prin sicriile de vestminte și pentru aceea n'am putut veni mai de vreme.

— Se vede că ai orînduit multe vestminte, căci ești îmbrăcată ca în ziua de Paști.

— Ba nu! M'am îmbrăcat fiindcă a vrut tata să facă sfeștanie în casă și pe vite, dar' părintele n'a fost acasă și eu nu m'am desbrăcat.

— Bine! te cred dacă-mi vei da celalalt ulcior să-l umplu eu.

— Poftește! însă iute, că mă grăbesc.

— Voiu grăbi cu umplutul căci și așa e târziu, de mărturie numără până la 12 și când vei găta, dacă nu va fi plin atunci să mă bați.

Eu nu te bat, numai să nu tulburi apa, că atunci chiar te bat.

— Aș suferi eu dela tine multe bătăi dulci peste... știi peste ce? ... peste gură.

Florica roși puțin și atingîndu-l cu mîna peste umăr continuă cu nume-

concred fără nici o controlă servitorilor, fără grijă sau unor copii nevirstnică, este foarte natural, ca economul de timpuriu să îngrijească și cruțe cât se poate mai bine nutrețul adunat.

Când zic, că nutrețul să fie bine îngrijit și cruțat, nu voesc a înțelege aceea, că acela să se țină în șop sau claie, ear' vitele să rabde legate de iesle în grajd. Nu. Prin cruțat voesc a înțelege aici acea recerință, ca nutrețul să se dea vitelor în porțiuni amăsurate virstei lor și anume: celor mari mai mult, ear' celor mici mai puțin. Pentru că dacă nu se va ține cont de aceasta și se va prăda fără măsură nutrețul, deoparte are economul pagubă prin aceea, că se trece prea curând, de altă parte nici vitele nu-l mănâncă cum se cade.

Despre aceasta cred, că s'a putut convinge fiecare econom, care a dat cândva vitelor de mâncare mai mult ca de obicei, că acelea îl trag pe jos, pe sub ele, îl calcă în picioare, suflă în el și îl umplu de bale și apoi nu-l mai mănâncă cum se cade, încât trebuie așternut, sau dat la alte animale mai puțin alegătoare în privința nutrețului.

O altă recerință pentru iernatul vitelor este alegerea sau sortarea nutrețului după anotimpuri. În privința aceasta mai fiecare econom știe, că nutrețul mai mare, mai rău și mai puțin nutritor, trebuie dat la început și în lunile de iarnă, când vitele nu prea nascocesc, fie din cauza gerului, fie din cauză că fiind mai odihnite se dedau și cu un astfel de nutreț, ear' cel mai bun trebuie dat în lunile de primăvară, când se începe lucrul câmpului și vitele încep a miroși iarba, cum se zice, și nu mai prea mănâncă nutrețul rău.

La iernatul vitelor economul trebuie să fie cu băgare de seamă, și la așezarea acelor în grajd, astfel ca cele mari să fie deoparte, ear' cele mai mici de altă parte. Aceasta trebuie să se facă deoparte, pentru-că vitele la mâncare sunt lacome și invidioase, așa că cele mai mari împung pe cele mai mici și mai tinere, de altă parte, pentru-că cele mai mici trebuie nutrite cu un nutreț mai bun și mai ales, decât cele mai bătrâne.

— Ba așa zău!
— Și tu crezi?
— Ba eu nu cred.
— Nici să nu crezi, știi bine ce ți-am spus eu; de aceea să te ții.
— Eu m'aș ține, dacă nu m'ai lăsa tu.
— Nu te teme, după cine nu mi-e drag nu mă duc.
— Dare-ar Dumnezeu să fie așa!
— Așa va și fi.
— Așadară dacă te va cere Todor nu vei merge după el?
— Odată cu capul nu! am spus-o eu azi părinților mei.
— Cel mai iubitor ți-oi fi eu!
— Ear' eu ți-s cea mai iubitoare.

La aceste cuvinte un șiroiu de lacrimi îi inundară fața, și o slăbiciune făcea să-i tremure tot trupul. Linu o apucă în brațe și îi răzîmă capul de pieptul său.

Cum sta cu mâinile încrucișate peste grumazii lui Linu, întâlnindu-se privirile amândurora, acele se amestecară, buzele

Dacă se nutresc și vitele mai tinere cu un nutreț rău, atunci capătă așa numitul »foale de paie«, care le trage cătră pământ și în cele mai multe cazuri se cocoșează de spinare. Foalele de paie îl capătă și vitele cele mari, dacă acelea se nutresc mai mult cu paie și coceni. Aceasta trebuie să se înțeleagă astfel, că fiind nutrețul numit foarte voluminos și puțin nutritor, vitele trebuie să consume foarte mult din acela, ca să-și poată stîmpăra foamea, ca și omul când se nutrește cu bucate de post.

Dar' prin o îndopare prea peste măsură cu astfel de nutreț, se lărgesc și lungesc din seamă afară organele miștuitoare, cari prin aceea ocupă un loc (volum) tot mai mare în foalele animalelor. De aceea apoi și vedem, că vitele nutrite numai cu paie și coceni, sînt de regulă foarte folticoase. A nutri vitele deci numai cu paie și coceni, nu este cu scop, precum nu este cu scop nici aceea, ca acelea să se nutrească numai cu grăunțe sau urlueală. Ca în toate așa și în privința aceasta trebuie ținută calea de mijloc, adică: o mâncare de paie sau coceni, a doua mâncare de fîn, ear' după adăpat o mâncare de napi cu pleavă, ovēs sau urlueală.

Pentru a ușura încâtva nutrirea vitelor și cu nutrețuri mai mari în paiu s'au introdus în timpul din urmă în economii anumite mașini pentru tăiatul aceluia. Tăiatul nutrețului pentru vitele rumegătoare însă nu trebuie să se facă de tot mărunt, de oare-ce astfel nu se poate rumega și vitele se pot umfla sau bolnăvi de el. Cel mult dacă acela se taie pe câte trei sau patru locuri.

De mare însemnătate la nutrirea vitelor este amestecarea nutrețului. Prin aceasta se înțelege amestecarea finului mai rău, sau a paielor, cu a unui fîn mai bun sau cu otavă. Amestecarea se face după împrejurări, în părți egale sau și neegale. Dacă cutare nutreț este prea mare, precum sînt paietele, atunci se taie și numai după aceea se amestecă.

Între nutrețurile de paie întăietate se cuvine paielor de ovēs, de mălaiu și de orz. Cele de grâu și săcară încă se pot întrebuița, dar' numai ca amestecătură cu fîn sau otavă.

se apropiară și sigilară cu un sărut dragostea sinceră și vecinică. Oh! cât de frumoși erau atunci!

— Acum, Florică dragă, du-te în casă — zise Linu slobozindu-o din brațele sale — du-te să nu zică ai voștri că ai întârziat prea mult. Du-te, dragoste, și gândește la mine. Duminecă voi veni la joc.

— Vei veni?
— Da!
— Noapte bună!
— Noapte curată, scumpa mea!
Încă o privire în ochi, o strîngere de mână și se depărtară, Florica cătră casă, ear' Linu cătră fundul grădinii.

Abia se despărțiră când Florica văzu doi oameni străini eșind pe porțiță, dar' nici gândind la ei se apropia de casă. Vrînd să deschidă ușa, auzi pe uliță o voce cunoscută întrebând:

— Fîn sau paie?
— Rogoz! — răspuse unul din cei doi.

Între nutrețurile de pleavă de asemenea se cuvine întăietate plevelor de ovēs, cari în stare proaspătă sînt foarte nutritoare. Cele de grâu fiind mai aspre, se întrebuițează mai mult opărite și amestecate cu napi sau urlueală.

În economiile mai mari s'a statorit deja o anumită tabelă, așa numita tabelă a lui Volf, pentru amestecarea nutrețurilor. Aceasta tabelă măsură după chilogram pentru fiecare vită, cât nutreț să i-se dea de fîn, paie, pleavă, grăunțe, urlueală, napi ș. a. Pentru economiile mai mici însă nu se poate întrebuița o asemenea tabelă, de oare ce în acelea nu se află atâtea feluri de nutrețuri. Totuși s'a statorit și pentru acestea unele reguli de următorul cuprins:

Pentru-ca o vită să poată trăi și să nu moară de foame, trebuie să i se dea nutreț în cantitate de a 60-a parte din greutatea ei trupească — pe zi, pentru-ca să-și poată ține carnea trebuie să i-se dea a 50-a parte, pentru-ca să poată fi folosită cu succes la lucru a 40-a parte, pentru-ca să poată crește a 30-a parte, ear' pentru cele cu vițel în foale tot a 30-a parte.

Acelea, cari să poată trăi, se numesc vitele sterpe, acelea, cari să-și poată păstra carnea și cu aceasta și puterea se numesc cele de lucru, acelea, cari să poată crește se numesc cele tinere, ear' cele cu vițel în foale de asemenea trebuie mai bine nutrite, ca acela să poată crește.

Pentru acestea din urmă economul trebuie să fie mai cu grijă și în privința alegerii nutrețului, și anume: ca acesta să nu fie înnoit, muced sau amestecat cu cuiburi de șoareci, căci în asemenea cazuri ușor pot să lapede vițelul. De asemenea pot să lapede vițelul și atunci, când rîvnesc, sar preste pălanuri sau garduri prea înalte, sau beau apă prea rece.

În genere vitele trebuie nutrite de câte trei-ori pe zi: dimineața, la amiază și seara. Cu prilejul nutritului totdeauna trebuie dat mai întâiu nutrețul cel mai mare și mai puțin nutritor, și numai după-ce l-au mîncat pe acela, li-se dă de cel mai bun. După fiecare nutrire

Întrînd în casă, nici nu avu timp a pune ulcioarele jos, până mumă-sa o întimpină cu un sărut pe frunte.

— Unde ai întârziat atîta, puilul mami — o întrebă.

— Mamă dragă, să mă ierți, am văzut doi oameni intrînd în casă, și mi-a fost cu greu să vin. Am așteptat la șură până au eșit.

Zicînd aceste merse la tatăl-său, îi sărută mîna apoi continuă:

— Iartă-mă, tată dragă, că mama încă mă iartă.

— N'ai greșit nimic, zise badea Pătruț.

— Acum te rog alta, tată dragă. Fii bun spune-mi cine fuseră cei doi oameni, cari au fost la noi când eu eram la șură?

— Întreabă pe mumă-ta!

— Spune-mi d-ta, mamă!

— Niște oameni pe cari i-a chemat tatăl-tău în afacerea unor datorii.

— Nu-i așa! nu! — răspuse Florica cu încredere — am auzit eu din

ieslea trebuie curățită și numai după aceea să se pună în ea nutrețul cel proaspăt.

Cine vrea deci să-și ierneze bine vitele, trebuie să țină cont de aceste recerinte, trebuie să țină cont cu atâta mai virtos, cu cât în ziua de astăzi lumea s'a datat a judeca hărnicia și starea unui econom, nu numai după casele lui și celelalte superedificate frumoase, ci și după starea aceea, în care acela își scoate vitele din iarnă.

Drept de neguțătorit.

Foarte adese-ori sfătuește clasa noastră inteligentă pe sătenii mai deștepți, ca pe lângă alte ocupațiuni să îmbrățișeze cu mai mare căldură neguțetoria. Acest sfat în unele comune a aflat ascultători; dar' în cele mai multe se desmeardă și astăzi străinii din sudoarea poporului român.

Noi nu numai că pierdem avere, pentru că nu ne deprindem cu neguțetoria, dar' totodată cu voia noastră creștem o clasă de oameni străini de noi și care în loc de a se îngriji de binele poporului, după-ce îi ia banul, își bate joc de el.

Datorința noastră trebuie să fie, ca în tot satul român unde s'a așezat și trăește neguțetor străin, acesta să se înlocuiască cu unul de ai noștri. Poporul trebuie să fie pregătit și îndemnat să cumpere numai dela frațele seu, părăsind cu desăvârșire pe străini.

Așa cine are voință, ca să se ocupe cu neguțetoria, trebuie să aibă povețele cum și pe ce cale poate să-și câștige dreptul de neguțetorit.

Amăsurat legii industriale în țeara noastră fiecare persoană maioreană, bărbat ori femeie, se poate ocupa cu neguțetoria. Minoronii însă, după-ce au împlinit vârsta de 18 ani, cu învoirea părinților ori tutorilor, având și aprobarea scaunului orfanal, asemenea se pot deprinde cu neguțetoria.

Mai nainte de ce ar deschide cineva boltă de neguțetorie este îndatorat să facă arătare la primul for industrial. Arătarea aceasta se face în formă de rugare și trebuie să cuprindă următoarele: numirea comunei, arătarea numărului casei, în care voește a deschide boltă pentru neguțetorie, și cartea de botez. Prin cartea de botez se adeverește că este maiorean ori minorean. În cazul din urmă, când

tirnaț gura lui Todor al crâșnicului, care 'mi-se părea că sta lângă gard, întrebând: fên sau paie? ear' unul din cei doi au răspuns *rogoz*. Ce înseamnă asta?

— Eată Florică, îți spunem dară, că cei doi oameni au fost pețitori dela crâșnicul, să te ceară pe seama lui Todor...

— Și d-voastră ce ați răspuns?

— Am răspuns că încă nu ești de măritat, ești prea tină și nu ești gata cu nimic.

— Oh! dulce tăicuțule — exclamă Florica luându-l pe după cap și sărutându-l — îți mulțumesc că m'ai scăpat de Todor!

— D'apoi de mumăta-ți uifi? — o întrerupse lelea Firuța — eu am pus vorbă bună pentru tine și pe mine totuși nu mă săruți, numai pe tatăl-tău?

— Ba, mamă, vin și la d-ta.

Cu aceste vorbe, merse la mamă-sa o îmbrățișă și o sărută mai de multe-ori.

Copiii mai mici, un frate și două surori ale Floricii, cari se jucau prin

cineva ar fi maiorean, este îndatorat a alătura atestat despre învoirea părinților ori tutorilor și aprobarea scaunului orfanal. Rugarea se timbrează a) în orașe cu populațiune peste 50.000 suflete coala primă 8 cor., b) 10.000—50.000 suflete 6 cor., c) 5000—10.000 suflete 4 cor., d) în comune 3 cor.

Nime nu poate fi oprit dela industrie și neguțetorie din vre-o comună sub cuvânt că n'ar avè drept de competență ori că n'ar fi așezat încă în cutare comună (Hot. min. com. nr. 46.254 1889).

Afară de timbrele cari se cer la rugarea prin care se cere adevărta industrială, trebuie să se plătească în casa comunală pentru scopuri culturale, industriale ori comerciale; în Budapesta 10 fl., în orașe unde numărul sufletelor trece peste 10.000 5 fl., în toate celelalte locuri 1 fl.

Legea statorește forurile industriale în modul următor: a) în comune, protopretorul; b) în orașe cu senat regulat, senatul orașesc; c) în orașe libere regești, căpitanul polițial; d) în Budapesta, antistia cercuală.

Răspunsul pe rugările prin cari cineva cere sau înștiințează că va deschide boltă, dacă sânt pregătite în toată regula sau fie și cu ceva scădere, forul recercat este îndatorat să-și deie în 3 zile. Dacă aceste trei zile socotite dela predarea rugării au trecut fără ca forul îndatorat să-și fi făcut datorința, persoana care s'a rugat poate să-și deschidă bolta ori prăvălia fără nici o frică.

Persoana care vrea să se ocupe cu neguțetoria pentru încungiurarea tuturor neplăcerilor să ceară când își predă rugarea la pretură, o scurtă adevărta, când a predat rugarea și sub ce număr s'a împotocolat aceea. Nu odată diregătorile destul de vitrege pentru poporul nostru caută toate mijloacele să facă greutăți cu darea acestor îngăduințe. Drept aceea, dacă n'ar primi actul de îngăduință în trei zile, deschidă atunci fără teamă bolta și vândă marfă. Vrând pretorul a-l pedepsi pentru îndrășneală, să dovedească prin actul de împotocolarea rugării, că după lege și-a făcut datorința

Persoana, care s'a ocupat cu neguțetoria și ar deschide boltă fără înștiințarea forului competent, poate fi pedepsită cu 50 fl.

Murind neguțetorul, veduva sau familia aceluia poate vinde în boltă mai departe, fără să fie silită a face arătare la pretură, că este hotărâtă a continua îndreprimerea.

casă, părăsind jocul și se mirau ce înseamnă atâta sărutat.

— Acum vei rămânea nemăritată — zise badea Pătruț zimbind.

— Încă sânt tină, dar' să fiu cât de bătrână, după Todor al crâșnicului nu m'aș mărita. Decât soția unui avut și nebun, mai bine a unuia mai sărac și harnic.

Acum scăparăm de un necaz — continuă badea Pătruț — și făcurăm de rușine pe crâșnicul, pentru care știu că se mânia foc pe noi, dar' n'am ce-i face. Ce zici tu nevastă? eu 'mi-am gătat vinul și aș mai bea.

— Du-te și adă!

Nu trecu mult, cina era așternută, ear' pe masă se ridica un ulcior cu vin. Măncară, beură și petrecură de bucurie că Florica lui Pătruț Preda, atât e de mândră, cât nu a băgat de seamă nici pe ficiorul crâșnicului, omul cel mai bogat în sat. (Va urma).

Din cele înșirate până aici se vede că de ușor poate cineva deschide în orașe ori sate, boltă de neguțetorit. N'avem destule cuvinte, ca să sfătuiem pe tinerii noștri mai deștepți din comunele române, ca în deplină înțelegere cu sătenii să-și deschidă bolte în toate comunele, unde ved că pot trăi străinii.

Creșterea puilor de găină iarna.

Mulți gândesc că a crește puii iarna e foarte greu. Nu-i tocmai așa, căci cu puțină răbdare și îngrijire, mai cu seamă gazdelor, cari au cuine mari sau grajduri călduroase, li-e foarte ușor a-i crește, ca puii să nu degere și să fie hrăniți bine.

În multe locuri se pot afla pui de fript în luna Martie, Februarie, ba și în Ianuarie. Creșterea puilor p'acolo e următoarea:

În săptămâna primă le dă urloiu (făină groasă) fiert în apă mestecată cu lapte; mai pun și ouă ferte bine și sdroburi de mâncări.

În săptămâna a doua le prăjesc grâu, orz și cucuruz fiert, urloiu mestecat cu gheoace de ou și făină de oase arse. De beut le dă numai apă curată.

Mai târziu ceva îi ține numai cu grâu și cucuruz uscat; dar' sdroburile le dă neîntrerupt, căci de aceste cresc puii mai tare.

Când au ajuns până la 3 săptămâni, atunci îi nutresc cu verdețuri; ca de pildă cu frunză de varză, morcovi și altele.

Deci cine vrea să crească pui iute, trebuie să bage de seamă, ce le place lor mai bine și acea mâncare să le dea îndestul. **Antonie Tătuc.**

Din traista cu povețele

— Răspusuri. —

Abonent nr. 1078. Numai cu a ei învoire se poate face treaba, altcum nu. Pe calea legii nu poate fi silită. Înțelege-te deci cu ea, pe cale pacinică, și mergi cu ea la notarul public să vă facă actele de lipsă. Dacă ea nu se învoește, — nu poți face nimica.

Dlui Vas. Ciort... în M. Ne puni întrebări la cari nu putem răspunde. În prima linie d-voastre trebuie să știți, dacă sunteți datori ori nu să faceți drum până la pădurea de brad. Poate că aveți contract cu proprietarul. Lucruri de acestea apoi nu se întrebă la Sibiu; ci întâiu la protopretorul, care e dator să vă spună pe ce basă vă silește să faceți drumul, și dacă vedeți că e cu nedreptate să-l faceți, mergeți la comitat și vă plângeți.

Știri economice.

Școale industriale în Sibiu. În Sibiu sânt două școale industriale, adică pentru ucenicii de meserii, anume școala industrială de stat, întemeiată la 1899 și școala industrială orășânească (săsească) mai veche.

Din anuarul acestei din urmă școale vedem, că numărul elevilor înscriși a fost 604 cari se împart astfel:

După confesiune: 101 rom.-cat., 98 gr.-or., 40 gr.-cat., 328 ev.-lut., 27 ev.-ref., 1 unitar și 9 evrei.

După naționalitate: 429 Germani, 138 Români și 37 Maghiari.

Mare târg de vite în Ilia. »Bunul Econom» scrie că comisiunea agronomică-comitatensă a comitatului Hunedoarei vestește că pe ziua de 12 Octomvrie n. 1900, aranjează un mare târg de vite cornute la Ilia.

CRONICĂ.

Din temniță. Mercuri, în 12 l. c. a eșit din temnița ordinară de aici dl *Andrei Baltes*, împlinindu-și pedeapsa de 14 zile temniță grea, dictată în procesul »Foi Poporului«.

Esamene private din cursurile pedagogice. După dispozițiile existente la consistoriu, termenul pentru facerea esamenelor private din cursurile pedagogice la seminarul archidieceșan din Sibiu, e 30 Septembrie st. v.

Pentru iubiții răposați La fondul văduvelor și orfanilor meseriașilor români, administrat de »Reuniunea sodalilor români din Sibiu« a contribuit în memoria regretaților *Gustav Augustini* și *Cesar Colescu Vartic* (București), publiciști, dl *Vic. Tordășianu* 2 cor.

Dela »Reuniunea română de înmormântare din Sibiu« În ședința direcțiunii acestei Reuniuni, ținută Sâmbătă la 8 Septembrie a. c., s'au luat următoarele hotărâri mai de competență: S'au luat la cunoștință încasările de taxe pentru membrii răposați: *Maria Popadan*, *Stefan Vlad*, ziler, *George Dumitru*, culeg.-tip. și *Elena Țarcă*, cum și solvirea competențelor după acestia la mâna erezilor. Sub acest titlu s'au solvit în total 404 coroane și s'au detras 10% statutare cu 40 cor. 40 bani, pentru fondul de binefacere. Acestui fond 'i-s'a satorit menirea de a servi la înființarea unui asil (pentru copii orfani și pentru oameni neputincioși). La acest fond și-au dăruit competențele lor statutare directorul *Pantaleon Lucuța* și secretarul *Vic. Tordășian*. Starea averei în bani a Reuniunii, afară de unele taxe încă neincasate pentru *Elena Țarcă*, e de peste 700 cor. În vederea marelui număr cu deosebire de oameni năcăjiți și fără multă avere, cari ar dori să intre în șirul membrilor Reuniunii ce azi numără 350 membri, s'a hotărât înființarea unei a 2-a secții cu alți 300 membri, ce se va pune în lucrare după-ce se vor fi înscris 300 membri noi cu taxa à 2 cor. Înscirarea se poate face la ori-care membru din direcțiune în curs de 30 zile.

Dela Reuniunea sodalilor. La »fondul de acuirare a unei case cu hală de vânzare« pentru »Reuniunea sodalilor români din Sibiu« au mai dăruit câte 20 bani următorii: *Ilariu Muciu Urechia*, funcț., de stat, *Aloisia Muciu Urechia*, *Veturia*, *Cornelia*, *Silvia* și *Lețiția*, *Mărioara Muciu Urechia* (București); *Zoița Muciu Urechia* (Giurgiu); *Sebaștița M. Urechia* (Craiova) și *Ecaterina M. Urechia* (Bêrlad); locotenent *Romul Moga*, *Simion Moga*, *Zacharie Moga*, june, *Ioan Moga*, june, (Sebeșul-săsesc); *Emil Moga*, învățacel măcelar, *Irimie Răduț*, notar, *Maria Răduț* n. *Bratilesco*, *Mariuca Răduț*, jună, *Iustina Răduț*, jună (Racovița) și *Ioan Răduț*, econom în Avrig. Dr. *Petru Șpan*, profesor semin., *Vasilie Șpan*, cleric curs. I, d-na *Maria Dr. Borcia* n. *Cioranu*; d-șoara *Eleonora Borcia*; d-nii *Ermil Borcia*, funcț. la banca »Transilvania«; *Lucian Borcia*, st. jur.; *Ioan Borcia*, stud. fil. în Lipsca; d-șoara *Aurelia Bogorin*; *Emilia Vintilă*; *Petru Drăgoiu*, *Ilie Drăgoiu*, sodal mésar; *Petru Moga*, m. franzelar; *Marița Moga* n. *Greco*, *Petruț Moga*, stud., *Traian Moga*, și *Ana Moga* n. *Tincu*. R. *Moga*, vęd. preot. *Domnina Moga*, *Aron Moga* (Săsciori); *Vasile Moga*, architect (București); *Valeriu Moga*, locotenent, *Rachila Ohnitz* n. *Moga*, *Ionel Ohnițiu* (Sebeșul-săsesc); *Ilie Moga*, diacon, *Eugenia Moga* n. *Trif*, profesoară, *Tiberiu Moga*, june, *Ana Moga*, jună, *Petru*

Cibra, funcționar, *Ioan S. Pitariu*, culeg.-tip., *Nicolae Domnariu*, m. cismar, *Ioan Marcu*, culeg.-tip., *Dr. Ioan Stroia*, prof., *Veturia Stroia* n. *Ivan*, *Maria Lucia Stroia*, jună, *Ioan Apolzan* și *Stefan Duca*, culeg.-tipografi.

Gregoriu Sabo. În 6 Septembrie st. n. a răposat în Aiton preotul gr.-cat. *Gregoriu Sabo* în etate de 56 ani și după 31 de preoție. În mormântarea 'i s'a făcut în 8 Sept. Îl jelește soția sa *Maria* n. *Nestor*, fiii *Emil*, *Leontina* și *Valer* cu soția sa *Maria* n. *Kovács*, frăținii *Aron*, *Ana* vęd. *Colceriu*, *Rosalia* m. *Rus*. *Susana*, *Carolina* m. *Codarcea*, *Amalia* vęd. *Pop*, cumnații *Ioan Nestor* jude de tablă, *Vasilie Nestor* jude de tribunal, *Susana Nestor* m. *Moldovan*, *Ana Nestor* m. *Poruțiu*, și alte numeroase rudeni.

Kronstadt, nu Brassó! Reprezentanța orașului Brașov în ședința ținută zilele trecute a hotărât — ca răspuns la recercarea oficiului de statistică și a comisiunii pentru punerea în lucrare a legii despre maghiarisarea numelor de comune și localități, — că numele oficial al orașului Brașov are să fie *Kronstadt*. Patrioțicele fac spume, de necaz pentru aceasta »palmuire« a cocoanei »magyar allameszme«.

Adălmașul. Țeranii nostri au obiceiul să dea »adălmaș« de câte ori vënd câte ceva, fie vite la țirg, fie pământuri sau alteceva a casă. Lucrul cel dintâiu după ajungerea cu țirgul e, că vëndătorul și cumpărătorul, mai luând și câțiva prietini, se duc la cârcimă. Întrați odată acolo, o parte bunișoară din bănișorii primiți pe marfă se scurge pe gătlej în formă de holercă și alte beuturi. Une-ori la sfirșitul adălmașului vëndătorul nu mai are nici bani nici marfă. E o datină urită aceasta și mult păgubitoare, căci sigur nu de îmbuibăți își scot la țirg bieții țerani vituțele, bucatele și ce bruș au pe lângă casă. Dar adălmașurile acestea mai sânt și bun prilej pentru înșelători și pungăși spre a-și face daraverile lor pęcătoase. Așa s'a întâmplat și cu niște țerani la țirgul din Sibiu. Au vëndut țeranii trei pęcchi de boi, apoi s'au dus să dea adălmașul. »Cumpărătorii« au băgat în beutura vëndătorilor ceva pravuri adormitoare, în urma căreia țeranii în scurt timp au adormit tun, ear' »cumpărătorii« luându-le banii au plecat cu bani cu tot și cu boi cu tot. Noroc, că un copilaș vëndând cele întemplate a dat de știre unui polițist, care apoi cu ajutorul altora a prins și dus la ręcoare pe onorabili țergăși. — De-ar fi de învățatură acest cas țeranilor nostri.

La cursul administrativ din Cluj sânt înscriși 58 candidați de notari, între cari și următorii români: *Demetriu Duca*, *Traian Galoș*, *Cornel Grădina*, *Silviu Corcheș*, *Alexandru Coroian*, *Cornel Măcelar*, *George Murășan*, *Alexandru Palageșiu*, *Aurel Rațiu* și *Traian Todea*. — Aproape treizeci cereri de admitere la curs au fost respinse, din cauză că nu se pot instrua atâția deodată. Se simte lipsa de a se înființa încă un curs.

Portretul metropolitului Șaguna. Săptemănilor trecute daserăm știre, că pictorul *Henția* lucră în Sibiușel la portretul în mărime naturală a metropolitului Șaguna, portret comandat anume pentru seminarul archidieceșan. Câteva zile portretul a fost espus spre vedere publică în vitrina librăriei archidieceșane. Metropolitul e reprezentat șezând pe o sofă, la dreapta avënd bibliotecă, ear' la stânga armalele. Peste tot portretul e bine nimerit, și face onoare pictorului *Henția*.

Avis învățacelor de meserii. Biroul universității săsești din Sibiu publică concurs pentru conferirea a 12 stipendii à 100 cor. învățacelor de meserii, cari cercetează vre-o școală industrială. La aceste stipendii pot reflecta tinerii aparținători comunelor din fostele scaune *Nocrichiu* și *Mercurea*. Rugările dimpreună cu atestatul de paupertate și atestatul școlii industriale, au să fie înaintate la susnumitul birou până la 15 Octombrie st. n. Comunele aparținătoare susnumitelor scaune au fost și sânt toate aproape comune românești, din cari sigur se vor afla tineri cari cercetează vre-o școală industrială (*Gewerbeschule*) cu bun succes. Acestora li-se dă bun prilej de a dobândi un ajutor bănesc anual.

Căsătorii. Dr. *Eugen Pălăcean*, avocat în Turda, și d-șoara *Ecaterina Mezei*, fiica judeului de Curie *Ioan Mezei* din Budapesta, se vor cununa în 18 Septembrie la 4 ore p. m. în biserica plebaniei din cercul VIII. (Iosefin) al Budapestei.

— *Pavel Imberuș*, sodal lustruitor din Sibiu, s'a logodit cu d-șoara *Ana Drăgan*, fiica lui *Ioan Drăgan* proprietar în Sibiu.

— *Ioan Iacob*, învățac în Zlagna, s'a logodit cu *Marinuța Cristiu* din Seliște.

Daruri bisericesti. Marinimoasa doamnă *Elisabeta Herban* n. *Cioran*, cu soțul domnul *Ignatz Herban* din Reșița, din iubire cătră podoaba sf. biserică au binevoit a dărui pe seama sf. biserici gr.-cat. din *Cugir* 2 acoperiminte pe *Tetrapodul* menit pentru cetirea sf. *Evangelii*, unul de pliuș roșu, ear' altul de pânză albă fină, foarte frumos lucrate.

Nicolae Oproiu, oieriu din *Cugir*, a dărui tot pe seama sf. biserici din *Cugir* o *Evangelie* lucrată luxos în catifea roșie cu cei 4 evangeliști în 4 cornuri bronzate foarte frumos — pentru cari fapte marinimoase și daruri prețioase li-se aduce mulțămintă și pe această cale. *Ioan Dreghicui*, paroch gr.-cat.

— Credincioșii din Sibiu: *Samoilă Gongolea* dimpreună cu soția sa *Eva* născută *Liutea*, conduși de iubirea podoabei casei lui *Dumnezeu* a binevoit a dărui pe seama sfintei noastre biserici din *Gusterița* o cădelniță de argint de *China* în preț de 14 fl., pentru care faptă marinimoasă și vrednică de imitat, din partea credincioșilor bisericii noastre de aici li-se aduce și pe calea aceasta cea mai adâncă mulțămintă, dorind, ca bunul *Dumnezeu* să le lungească firul vieții lor întru mulți ani. *Ioan Stângu*, paroch gr.-or.

Asfixiată în fântână. O fată de 14 ani, servitoare în Cluj, trimisă de stăpânul ei să pună la loc ręcocos un pepene, a crezut că mai nimerit loc va fi fântâna părășită din curtea stăpânului, acoperită cu scânduri. A destupat-o și lăsând în ea o scară, a dat să se sloboadă și ea, ca să așeze acolo pepenul. Abia a făcut câțiva pași pe spițele scării, și amețită de gazurile adunate în fântână a căzut de pe scară. Într'un târziu căutându-o stăpânul ei și părăndu-i-se suspect, că fântâna e descoperită, s'a uitat acolo și a vëndut în fund fata zăcând ca moartă. A chemat îndată ajutor, au sosit și salvatorii, dintre cari unul dând să se lase în fântână cu o lumină aprinsă, deja la câțiva pași 'i-s'a stîns lumina și chiar și el numai grație prezenței de spirit a scăpat de căderea în abis. După mai multe încercări a succes totuși unui țeran român să pęcundă în fântână și să scoată fata. Dar' era moartă deja; o asfixiaseră (nădușiseră) gazurile.

Cas de moarte. Tinărul *Eugeniu Coste*, absolut de cl. V. gimn. fiul parochului *Alexiu H. Coste* din Tihău, după grele suferințe a răposat în Domnul Joi, în 6 Septembrie st. n. a. c., înainte de amiază la 11 $\frac{1}{2}$ ore, în vîrstă de 16 ani. Îl deplânge părintele seu *Alexiu H. Coste* și surorile *Aurelia* și *Ludovica*. Osămintele 'i-s'au depus spre vecinica odihnă Sămbătă la 3 ore p. m. în cimiterul gr.-cat. din Tihău. La înmormîntarea răposatului au luat parte toți preoții din jur și a ținut o frumoasă vorbire preotul din Poptelec și dl *Vasilie Pop*, protopopul *Surducului*.

Orcan teribil într'un port de mare. Se telegrafează din New-York, că în portul dela Galveston a bătuit zilele acestea un orcan teribil, din cauza căruia mii de oameni 'și-au perdut vieța. Opt vapoare au îndurat naufragiu; în localitățile dela mal s'au aflat până acum opt sute de cadavre de oameni. Numărul victimelor orcanului se urcă la mai multe mii. Câteva sute de oameni au fost răpite și duse de valurile mării. Guvernul Statelor-Unite a dispus să se facă zece mii de corturi (barace) și să se trimită la fața locului bucate pentru cincizeci mii de oameni.

Tălhari fugiți. Din temnițele dela *Vác* au fugit 6 robi. De atunci populația din ținuturile acelea e în continuă panică. Tălharii au ucis alaltăieri pe un proprietar țeran dintr'o comună învecinată. Gendarmeria îi caută, dar' nu le poate da de urmă.

Nu le trebuie „mașină drăcească“. Așa numita „Pata utca“ din Cluj e încă foarte departe de binefacerile civilizației moderne. Pentru locuitorii acelei strade bicicleta e „mașină drăcească“ și vai de biciclistul care se încumetă să treacă cu mașina aia prin strada copitei (căci „pata“ înseamnă copită). O pățește rău! Alaltăieri, de pildă, o damă biciclistă în re'ntoarcerea spre casă s'a abătut cu bicicleta prin strada copitei. Atîta 'i-a trebuit! Femeile au huiduit'o cu câte toate cuvinte de rușine, ear' trei mai curagioase 'i-au așinut calea, au tras'o jos de pe bicicletă și au bătut-o urît.

50 de ani. Tipografia archidiecezană a avut Duminecă sîrbătoare mare, împlinind atunci 50 ani dela înființarea ei prin episcopul de atunci, ear' mai în urmă metropolitul *Andrei* Șaguna. Personalul tipografiei a sîrbat în mod demn această zi iubilară în viața tipografiei, căreia îi dorim să ajungă în continuă desvoltare și al doilea iubileu.

Nenorociri la manevre. În cursul manevrelor din jurul Lipovei s'a întîmplat săptămîna trecută o mare nenorocire. Un întreg regiment de husari făcea asalt în cel mai puternic galop, când un cal poticînd a căzut jos cu călăreș cu tot. Din cei cari urmau după el s'au împedecat de el și au căzut jos încă doi, împreună cu călăreșii lor. Cum husarii înaintau în galop așa puternic, nu mai aveau nici timpul nici putința de a evita pe nenorocii căzuți, și astfel întreg restul regimentului a trecut peste ei strivindu-'i în copitele cailor. După trecerea regimentului, unul a fost ridicat mort deja, ear' ceilalți doi răniți și striviți de moarte.

Fabrica de conserve „Transilvania“ din *Deva* 'și-a început deja activitatea, pregătind în anul acesta — ca specialități deosebite — lictare și aspic de poame, compoturi de prune, mure, coarne, mazere sleită, ciuperci și papricaș de ciuperci, în cutii. Spedarea tuturor acestora se va începe în cursul săptămîinii viitoare.

Fluidul regenerator pentru cai al lui Kwizda. »Sport«, revistă de specialitate pentru curse, vînat și cai, se pronunță asupra fluidului regenerator al lui Kwizda, în chipul următor: »Celce la sfortări mari voește să conserve la caii sei vinele în curățenie, li-se recomandă fluidul regenerator al lui Ioan Francisc Kwizda, farmacist în Korneuburg lângă Viena. După fiecare întrebuintare, după ce am frecat bine cu paie vinele, frecăm picioarele calului dela genunche până sus la coapsă cu fluid regenerator, apoi îi aplicăm bandage ușoare; un mijloc acesta simplu și totuși de efect foarte folositor, pentru conservarea vinelor în stare bună și capabilă de suportarea strapățelor și pentru delăturarea formării zoilor. Fluidul regenerator pentru cai ces. și reg. priv. al lui Kwizda n'ar trebui deci să lipsească nici unui proprietar de cai.

DIN LUME.

Din China.

Afacerea chineză a intrat în stadiul liniștit. Cel puțin deocamdată luptele au încetat și agitația în China s'a domolit. Cu privire la proiectul rusesc pentru retragerea trupelor din Peking, puterile încă nu s'au pronunțat. Așteaptă informații dela ambasadorii din Peking asupra situației. Se știe hotărît, că Germania nu-'și va retrage trupele, până nu va primi satisfacție pentru uciderea lui *Ketteler*. Aceeași atitudine o observă și Anglia. La ori-ce cas puterile vor lăsa în Peking o garnisoană puternică.

Depeșe mai nouă anunță, că împăratul *Kwang-Su* se află în *Hsuanhuafu* și a însărcinat pe prințul *Cing* să meargă la Peking și să înceapă tratativele de pace. Prințul *Cing* a fost însoțit până la Peking de cavaleria japoneză.

Știrile mai nouă vestesc următoarele :

Londra, 11 Sept. n.

Li-Hung-Ciang a prezentat puterilor scrisorile de acreditare, prin cari e însărcinat cu tratativele de pace. Scrisorile sînt date dela curtea imperială.

Bruxella, 11 Sept. n.

O depeșă din *Shanghai* anunță, că prințul *Cing* a inițiat în Peking tratative în direcția, ca curtea imperială să se poată rentoarce în capitală.

Sfîrșitul...

Lupta Burilor e pe sfîrșite. Burii copleșiți de puterea covîrșitoare nu mai pot rezista. Ultimul refugiu al lor este *Nelspruit*. Aici s'au concentrat ultimele resturi ale luptătorilor și aici se va da ultima luptă.

Krüger va părăsi Transvaalul, cum s'a vestit în depeșele de ieri. Asemenea și *Roberts* se gată de plecare. Din *Londra* se anunță, că *Roberts* în curînd va pleca la Anglia, de oare-ce consideră de terminat războiul. El 'și-a împlinit misiunea: a cucerit cele două țeri libere ale Burilor.

Urmasul lui va fi *Buller*, care e însărcinat cu *pacificarea* cuceririlor.

Despre luptele și întîmplările mai nouă se vestesc următoarele:

Botha ocupase o poziție bună în jurul dela *Lydenburg*, dar' în cele din urmă

a fost silit să o părăsească. Tunurile Burilor au fost luate de Englezi.

O depeșă sosită din *Johannisburg* la *Londra* anunță, că *Krüger* s'a refugiat deja în portul portughez *Delagoa*. Știrea are lipsă de confirmare.

Din *Baadfontein* se anunță cu datul de 5 l. c.:

Între oastea engleză și Buri s'a instituit o legătură de heliograf. Pe aceasta cale Englezii au făcut cunoscută Burilor anectarea Transvaalului și 'i-au întreat, că pentru-ce nu capitulează? Răspunsul a fost:

— Trebuie să luptăm din ordinul lui *Botha*!

După aceasta au întreat Buri că prizonierii sînt transportați și pe mai departe în insula *Ceylon*? Din tabăra engleză s'a răspuns afirmativ, la ceea-ce răspunsul Burilor a fost:

— Atunci vom lupta până la estrem!

Mac Kinley.

În America continuă agitația în vederea alegerii de president. Partidul democratic a candidat pe *Mac Kinley*. El a primit candidarea și în scrisoarea, în care o face cunoscut aceasta, apără politica urmată de Statele-Unite, în insulele *Filippine* și în *China*.

R Î S.

Ungurul grăind românește.

Aú bagye, vinye și jută la minye sze scórchem caru, che sturnat in poro.

(Auzi bade, vină și ajută-mi să descărcăm carul, că s'a răsturnat în părău).

Românul și unгурul.

Un român și un unгур se primblau pe țermul unui rîu. Aici dădură de-o cireadă de porci, cari se tăvăleau în o baltă mocirloasă, grohotind.

— Eată, zise unгурul cătră român ca să-'l necăjească, eată un popor care încă vorbește pe românește.

— Adevărat, răspuse românul, acest popor vorbește limba română întocmai ca unгурii...

POSTA REDACȚIUNII.

I. N. în V.-de-jos. Noi de aici nu știm, ce să-'ți spunem fără a ști cauza boalei, ceea-ce numai un doctor de acolo poate. Mergi deci la doctor.

I. S. în Abrud. Am trimis; credem că le vei fi primit.

Abonent nr. 3785. Vezi articolul de azi din partea economică: despre neguțătorie.

A. B. în Sasca m. »Ist. lumii«, vol. II. îl poți procura dela redacția »Deșteptării« (Cernăuți, Bucovina).

Esamenul din Monor. E prea târziu! Cum vrei să publicăm raport la 15 Septembrie despre esamenul din Iunie?

»Neguțătorul român«. În nr. viitor.

Cisteiu ung. Lucrurile bisericesti numai pe cale bisericască se pot isprăvi, prin protopop și la consistor; celelalte se vor publica.

Pentru redacție și editură responsabil: **Vasile C. Osvadă**. Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: **Iosif Marschall**.

Cărți didactice.

Adamescu, Istoria limbei și literaturii rom.	cor. 3.50
Barcianu Dr. D. P., Gramatica germ. teor.-pract.	" 2.80
— Dicționar rom.-germ. broș. cor. 6.—, legat	" 7.60
— " germ.-rom. " " 7.60, "	" 9.40
Brânzeu N., Școalele din Blaj, studiu istor.	" 2.—
Butculescu N. M., Religie și știință, încercare critică	" -0.75
Butureanu H., Manual de arheologie biblică	" 4.—
Cipariu T., Gramatica limbei rom. P. II. sintetică	" 4.—
— Despre limba română	" -0.80
Densușianu A., Istoria limbei și literaturii rom.	" 4.50
Dobrogean Gherea, Literatură și știință 2 vol. à	" 5.—
Lapadat D., Esercitiile de stil în școala popor.	" -0.80
Lauran, Creștinul gr.-catolic deprins în legea sa	" 2.40
Lazarițiu I., Istoria literaturii rom., în usul tiner. sud.	" 2.—
— Elemente de Poetica rom., în usul tiner. gimn.	" 1.20
Mândrescu I. C., Elemente unguerești în limba română	" 3.—
Munteanu G. I., Opurile lui Caiu Corn. Tacit. traducere	" 1.60
Ollănescu D. C., Ode, Epode, Carmen saeculare lui Q. Horatius Flaccus, traducțiune în versuri, vol. I.	" 6.—
— Ad Pisones (ars poetica) lui Q. Horatius Flaccus, traducțiune în versuri, P. I.	" 2.—
Patriciu Gr., Didactica generală cu privire la învățăm. școlii primare	" 1.50
Petri B., Scriptologia sau modul de a învăța cetitul scriind	" 1.60
— Sistemul metric, manual pentru învățători	" -0.60
Pipoș Dr. P., Didactica pentru elevii institutelor pedag.	" 1.60
— Istoria pedagogiei	" 4.—
— Metodica școlii popor. pentru elevii inst. pedag.	" 3.—
— Psihologia pentru instit. pedag. și școalele medii	" 2.—
Poni P., Elemente de fizică cu figuri în text	" 5.—
Popescu I., Computul în școala pop., manual pentru învățători	" 2.40
— Pedagogia psihologică și etică	" 4.—
— Psihologia empirică sau știința despre suflet	" 4.—
Popovici-Contă C., Științe istorice și morale sau încercări asupra stării noastre sociale	" 2.75
Raicu T., Studii literare, Chestiuni liter-istorice, filos. și artistice	" 1.50
Rozek I., Crestomatia scurtă din poeții latini, cu note	" -0.60
Rusu I. V., carte de lectură pentru cl. gimn. inferioare	" 1.80
Stefanelli I., Catechetică biser. drept cred. răsărit	" 8.—
— Catechese, manual pentru cateheți și învățători în 3 vol. (Op. premiat de Academia Rom. în București).	" 8.—
Tom. I. Istoria biblică a Testam. vechiu	" 8.—
Tom. II. Istoria biblică a Testam. nou, cubarta Palestinei	" 10.—
Tom. III. Învățăturile dogmat. și morale	" 8.—
Opul întreg cu harta Palestinei preț redus	" 20.—
Viciu Al, Carte de cetire pentru cl. V. gimn.	" 2.40

Pentru școalele populare

avem cele în Sibiu, Brașov și Blaj apărute, însemnez numai:

Antăia carte de lectură de I. Popescu, revéz. de Dr. Span, legat	cor. -0.40
Carte de cetire II. prelucrate de Dr. Span legat	" -0.60
" " III. " " " "	" 1.20
istorioare biblice de Dr. P. Barbu, " "	" -0.30
Geografia Ungariei de Dr. N. Pop, rev. de N. Pilița cu charta	" -0.50
Istoria Ungariei de Dr. N. Pop, cu multe ilustrațiuni	" -0.40
Aritmetica de F. E. Lurtz:	
— Partea I. pentru anul I. și II.	" -0.40
— " II. numerii dela 1—10.000	" -0.70
— " III. Frațiuni com. și decimale	" 1.—
— " IV. Regula de trei, calcul procentelor etc.	" 1.80
Fizica de Făgărășan cu multe ilustrațiuni în text	" -0.60
Datorințe și drepturi, constituțiunea civ. și bis. de Dr. G. Pop	" -0.40
Economia câmpului și grădinăritul de G. Moian cu ilustr.	" -0.50
Inițiere, adevă poeziei naționale din cei mai buni scriitori rom.	" -0.60
Caiete de scris — după tarife separate.	

Mapele de părete

iertate de Înaltul minister pentru școală.	
Kogutowicz M., A magyar korona országainak iskolai fali térképe (Mapa Ungariei) tras pe pânză,	cor. 11.50
— Europa iskolai fali térképe (Mapa Europei) tras pe pânză,	" 12.—
— Az oszt.-magy. monarchia iskolai fali térképe (Mapa Austro-Ungariei) tras pe pânză	" 11.50
— Europa după Kozen, trad. de I. Moldovan, tras pe pânză cor. 11.—	
— Semigloburile, charta globului pă-mântesc, tras pe pânză cor. 9.—	
— Palestina și țerile sîntei scripturi tras pe pânză cor. 6.—	

Celor-ce cumpără un număr mai mare de esemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Se află de vânzare în librăria W. Krafft, Sibiu.

Fluidul regenerător pentru cai al lui Kwizda.

[31] 4—15

Prețul cor. 2.80. — Ces. și reg. priv. apă de spălat pentru cai.

De 40 ani deja în folosință în *grajdurile Curții*, în *grajdurile mai mari militare și civile*, pentru *întărire*, pentru *potențarea forțelor înainte și după strapăse mari*, la *scrintituri*, la *înșepenirea vinelor etc.*, dă cailor forță de a suporta cel mai greu training — Veritabil numai cu marca de mai sus, se capătă în toate farmaciile și drogueriile din Austro-Ungaria.

Deposit principal la
Ioan Francisc Kwizda,
ces. și reg. austr.-ung., reg. rom. și prinț. bulg.
furnisor de curte.
Farmacist în Korneuburg lângă Viena.

Cu preț redus.

Doi mari Metropoliți ai Românilor

Andrei bar. de Șaguna
și
Alexandru Sterca Șuluțiu.

— Portrete frumoase. —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat, pe hârtie fină de carton; sînt foarte potrivite tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 40 bani.

„Tipografia”,
soc. pe acțiuni, Sibiu.

Studii Literare

de
Teodor Raica,
profesor de liceu.

Cuprinzînd:

O gramatică-parodie.

Veacul al XVI-lea.

Codrul frate cu Românul.

Monografia prepoziției „de”

O carte de mare preț pentru toți profesorii, dascălii și cărturarii români.

Prețul numai 1 cor. 50 bani.

Se poate procura dela

Librăria W. Krafft.

Banca generală de asigurare

„TRANSILVANIA”

intemeiată la anul 1868

în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),

asigurează în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de foc și esplosiune

edificii de ori-ce fel, locuințe și clădiri economice, magazine de mărfuri, mașine agricole, mobile, vestminte și rufe, cară și vite de tot soiul produse de câmp și de recoltă etc. etc.;

asupra vieții omului:

în toate combinațiunile conform tabelelor sale foarte variate, ca asigurări simple pe cazul de moarte, asigurări mixte cu termin, asigurări de copii, de zestre, rente viagere, asigurări cu plățirea de două-ori a capitalului, și cu polițe libere de premii etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală (sistem german).

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvire imediată.

Fonduri de rezervă și de garanție specială:

1,400.000 coroane,

plasate în scrisuri fonciare și în siguranțe pupilare.

Active cu finea anului 1899: 2 milioane 185 mii coroane.

Stocul asigurărilor:

Valori asigurate contra incendiului:
64 milioane coroane.

Capitale asigurate asupra vieții:
9 milioane coroane.

Dela întemeiere institutul a solvit:

2,825.645 cor. 62 bani pentru daune de foc și 2,498.042 cor. 10 bani capitale asigurate pe viață,
total: 5,323.687 coroane 72 bani.

Oferte și ori-ce informațiuni se primesc prin Direcțiune în Sibiu, la agenturile principale în Arad, Brașov și Timișoara, la agendele generale din Cluj și Budapesta, precum și la reprezentanții speciali în toate comunele mai mari.

Prospecte și tipărituri gratuit și franco.

Direcțiunea în Sibiu,

str. Cisnădiei nr. 5, etajul I., curtea I.

[43] 6—15

Un băiat

din familie bună se primește
numai decât ca **învățăoel** în
prăvalia (băcănă) dlui

Daniil Radivojevits,
comerciant în Bezoviciu.

Băiatul va avea cost și cuartir gratis.

[49] 2-3

Cartea Stuparilor săteni

de
Romul Simu, învățător.

Cu mai multe ilustrații în text.

Editura și proprietatea

„Revoluției rom. de agricultură din comitatul Sibiuului

Prețul 70 bani plus portul postal.

Revoluția agricolă prin edarea acestei cărți folositoare a umplut un gol adânc simțit în literatura noastră. Broșura este scrisă pe un frânt de învățător, atăpăr pricopit. Ea tratează pe scurt tot de ce are trebuință un stupar. Se recomandă cu deosebire ca premii pentru școlile noastre de tot scial.

Se vinde la

Librăria W. Krafft.

Convocare.

Subscrișii membri fondatori ai înființânduului institut de credit și economii „Greoviciana”, societate pe acții în Greovaț invită prin aceasta — în sensul §-lui 154 din legea comercială — pe domniile acționari la

adunarea generală constituantă

ce se va ține **Duminecă în 23 Septemvrie a. e. st. n. la 9 ore a. m. în Greovaț.**

Obiectele:

1. Deschiderea adunării și constituirea biroului.
2. Statorirea și asigurarea capitalului social.
3. Decisiune asupra înființării societății.
4. Stabilirea statutelor.
5. Alegerea direcțiunii și inspecțiunii.
6. Decisiune asupra responsabilității fondatorilor în sensul §-lui 155 din legea comercială.
7. Alegerea bărbaților de încredere pentru autenticarea protocolului.
8. Eventuale propuneri.

Greovaț, la 1 Septemvrie 1900.

Ioan Oprean m. p.,
preot gr.-or.

Vasiliu Pasen m. p.,
paroch gr.-cat.

Ioan Beldea m. p.,
preot gr.-or.

Valeria Oprean m. p.,
preot capelan gr.-or.

Ioan Capeti m. p.,
docente.

Ioan Epure m. p.,
notar cercual.

Vuin Băcală m. p.,
jude com.

Balica George m. p.,
subjude com.

Ilie Doban m. p.

Costa Ilie m. p.,

Juica Jivan m. p.,
Pavel Băcală m. p.,
proprietari și jurați com.

Ioan Ciorman m. p.,

Șofron Vijan m. p.,
George Grema m. p.,

Păun Ghicșa m. p.,

Mițiu Păun m. p.,

Petru Blagoe m. p.,

Șofron Gacșa m. p.,

proprietari.

Nicolae Pocrian m. p.,

vicenotar.

Nicolae Grindean m. p.,

esecutor cerc.

Adamovici Dumitru m. p.

Ioan Cherdu m. p.,

comercianți.

[50] 1--1

Magazin de fabrică
de oroloage, juvele, tot felul de articole de aur și argint,

JULIUS ERÖS

Strada Cisnădiei nr. 3. Sibiu. Strada Cisnădiei nr. 3.
(Edificiul „Transilvania“).

Fiecare obiect de aur sau de argint e examinat și probat din oficiu și pe fiecare bucată se poate vedea exact proba oficioasă (marca oficioasă); eu garantez în scris pe doi ani pentru mersul bun al oroloagelor mele. Toate comanda le efectueșco imediat, pe lângă rambursă sau trimitere anticipativă a prețului, cu îngrijire.

Reparaturi de tot soiul se eșcoată bine și conștientșos.

Nr. 1.

Orologiu de argint remon-
toir, pentru dame; 30 mm.
diametru, cu capac de argint,
cualitate bună fl. 6.75, cu cerc
de aur fl. 7.50, de oțel negru
oxidat fl. 6.50.

Nr. 2.

Orologiu anker-remon. de
argint, 50 mm. diametru, cu
capac duplu, toc guiloșat ori
gravat, 3 capace de argint, 5 rubine,
sorte tari, I. fină „Uranlwerk“
15 rubine, fl. 12.50.

Nr. 3.

Orologiu cilindru-rem. de
argint, 48 mm. diametru, cu
placă de cifre în email albă ori
colorată cu toartă ovală, arătător
de secunde, construcție bună so-
lidă, fl. 6.75.

Nr. 4.

Orologiu cil.-rem. de argint,
48 mm. diametru, cu capac duplu,
în toc gravat frumos, sorte tari,
I. fabricat fin fl. 8.75.

Nr. 5.

Orologiu anker-remon. de
argint, 50 mm. diametru, capac
duplu, 3 capace de argint, 15 ru-
bine, cu cerc de aur, fabricat fin,
din sorte mai tari fl. 11.50, cu
conștrucție cil.-rem. fl. 9.50.

Nr. 6.

Orologiu de dame, rem., de
aur de 14 carate, 30 mm. dia-
metru, capac duplu, I. calitate,
guiloșat ori gravat fl. 25.—, în
toc de argint fl. 11.50.

Nr. 7.

Orologiu cilindru-remt.
de argint nou, 48 mm. dia-
metru, luciu ori gravat, în formă
ovală, arătător de secunde, cu
placă de cifre albă, emailată,
I. calitate, fl. 4.50, cu capac
duplu fl. 5.80. Lanțuri de nikel
cu compas ori cheiă 30, 40,
50, 60 cr.

Prospecte bogat ilustrate gratis și franco. Spedări cu rambursă ori pe lângă trimiterea înainte a prețului.

[44] 42-52

Marce postale din toate țările în plată.